

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 439 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
และครู จำนวน 20 คน ในรูปตาราง และความเรียง โดยเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเสนอไว้ 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอในตารางที่ 3-4

ตอนที่ 2 บทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้
ของผู้บริหารและครู เสนอในตารางที่ 5 - 16 .

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทจริงและบทบาทที่
คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู
เสนอในตารางที่ 17 - 18

✓ ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู
เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝัง
ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
เสนอในตารางที่ 19 - 30

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้
ของผู้บริหารและครู

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และ
วิธีดำเนินการส่งเสริมการปลูกฝังบางประการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร

สถานภาพ		จำนวน (N = 100)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	60	60.0
	หญิง	37	37.0
	ไม่ระบุ	3	3.0
2. อายุ	30 - 34 ปี	3	3.0
	35 - 39 ปี	12	12.0
	40 - 44 ปี	12	12.0
	45 - 49 ปี	30	30.0
	50 - 54 ปี	21	21.0
	สูงกว่า 54 ปี	20	20.0
	ไม่ระบุ	2	2.0
3. วุฒិการศึกษาสูงสุด	ป.ศ.สูงหรือเทียบเท่า	3	3.0
	ปริญญาตรี	77	77.0
	ปริญญาโท	19	19.0
	ไม่ระบุ	1	1.0
4. ประสบการณ์ในการทำงาน	1 - 5 ปี	1	1.0
	6 - 10 ปี	7	7.0
	11 - 15 ปี	11	11.0
	16 - 20 ปี	10	10.0
	21 - 25 ปี	31	31.0
	26 - 30 ปี	17	17.0
	มากกว่า 30 ปี	21	21.0
	ไม่ระบุ	2	2.0

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 100)	ร้อยละ
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่	78	78.0
ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ ครูใหญ่	22	22.0

จากตารางที่ 3 พบว่าสถานภาพของผู้บริหารเป็นดังนี้

- เพศ ผู้บริหารเป็นชายมากกว่าเป็นหญิง คือ ร้อยละ 60.0 เป็นชาย ร้อยละ 37.0 เป็นหญิง และร้อยละ 3.0 ไม่ระบุ
- อายุ ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 30.0 มีอายุระหว่าง 45 - 49 ปี รองลงมา ร้อยละ 21.0 มีอายุระหว่าง 50 - 54 ปี และร้อยละ 20.0 มีอายุสูงกว่า 54 ปี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.0 มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี
- วุฒิการศึกษาสูงสุด ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 77.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 19.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.0 มีวุฒิการศึกษาระดับ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า
- ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 31.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 - 25 ปี รองลงมา ร้อยละ 21.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 26.30 ปี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 1.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี
- ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้บริหารมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 78.0 และร้อยละ 22.0 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู

สถานภาพ		จำนวน (N = 339)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	65	19.2
	หญิง	252	74.3
	ไม่ระบุ	22	6.5
2. อายุ	20 - 24 ปี	5	1.5
	25 - 29 ปี	83	24.5
	30 - 34 ปี	127	37.5
	35 - 39 ปี	50	14.7
	40 - 44 ปี	27	8.0
	45 - 49 ปี	38	11.2
	สูงกว่า 49 ปี	2	0.6
	ไม่ระบุ	7	2.1
3. วุฒิกการศึกษาสูงสุด	ป.กศ.สูง หรือ เทียบเท่า	15	4.4
	ปริญญาตรี	295	87.0
	ปริญญาโท	24	7.1
	ไม่ระบุ	5	1.5
4. ประสบการณ์ในการทำงาน	1 - 5 ปี	44	13.0
	6 - 10 ปี	154	45.4
	11 - 15 ปี	69	20.4
	16 - 20 ปี	30	8.8
	21 - 25 ปี	27	8.0
	26 - 30 ปี	10	2.9
	มากกว่า 30 ปี	1	0.3
	ไม่ระบุ	4	1.2

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 339)	ร้อยละ
5. จำนวนคาบที่สอนทั้งหมดใน 1 สัปดาห์		
น้อยกว่า 10 คาบ	9	2.7
10 - 14 คาบ	45	13.3
15 - 19 คาบ	224	66.0
20 - 24 คาบ	47	13.9
มากกว่า 24 คาบ	3	0.9
ไม่ระบุ	11	3.2
6. วิชาที่สอน		
ภาษาไทย	65	19.2
ภาษาต่างประเทศ	58	17.1
สังคมศึกษา	70	20.6
วิทยาศาสตร์	35	10.3
คณิตศาสตร์	45	13.3
ศิลปศึกษา	10	2.9
การทำงานและอาชีพ	30	8.8
พลศึกษา	13	3.8
สุขศึกษา	2	0.6
แนะแนว	3	0.9
มากกว่า 1 วิชา	4	1.2
ไม่ระบุ	4	1.2
7. งานพิเศษนอกจากการสอน (ตอบได้หลายข้อ)		
งานสารบรรณ	6	1.8
งานการพัสดุ	20	5.9
งานบัญชีและการเงิน	20	5.9

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 339)	ร้อยละ
งานทะเบียนครู-นักเรียน	13	3.8
งานทะเบียนวัดผล	25	7.4
หัวหน้าระดับ	45	13.3
อาจารย์ที่ปรึกษา	250	73.7
งานห้องสมุด	11	3.2
งานแนะแนว	13	3.8
งานพยาบาล	6	1.8
งานสารสนเทศ	15	4.4
งานประชาสัมพันธ์	26	7.7
งานสหกรณ์	45	13.3
หัวหน้าอาคาร	2	0.6
งานสมาคมผู้ปกครองและครู	1	0.3
งานออมสิน	1	0.3
ไม่ได้ทำงานพิเศษ	24	7.1

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานภาพของครูเป็นดังนี้

- เพศ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นหญิงมากกว่าเป็นชาย คือร้อยละ 74.3 เป็นหญิง ร้อยละ 19.2 เป็นชาย และร้อยละ 6.5 ไม่ระบุ
- อายุ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 37.5 มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี รองลงมา ร้อยละ 24.5 มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปี และร้อยละ 14.7 มีอายุระหว่าง 35 - 39 ปี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 มีอายุสูงกว่า 49 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 87.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 7.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.4 มีวุฒิการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง หรือ เทียบเท่า

4. ประสบการณ์ในการทำงาน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 45.4 มี ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6 - 10 ปี รองลงมาร้อยละ 20.4 มี ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 - 15 ปี และร้อยละ 13.0 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.3 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 30 ปี

5. จำนวนคาบที่สอนทั้งหมดใน 1 สัปดาห์ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 66.0 มีจำนวนคาบที่สอนระหว่าง 15 - 19 คาบ รองลงมาร้อยละ 13.9 มีจำนวนคาบที่สอนระหว่าง 20 - 24 คาบ และร้อยละ 13.3 มีจำนวนคาบที่สอนระหว่าง 10 - 14 คาบ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.9 มีจำนวนคาบที่สอนมากกว่า 24 คาบ

6. วิชาที่สอน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 20.6 สอนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาร้อยละ 19.2 สอนวิชาภาษาไทย และร้อยละ 17.1 สอนวิชา ภาษาคำต่างประเทศ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 สอนวิชาสุขศึกษา และร้อยละ 1.2 สอนมากกว่า 1 วิชา

7. งานพิเศษนอกจากการสอน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 73.7 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รองลงมาร้อยละ 13.3 มีจำนวนเท่ากันคือ เป็นหัวหน้าระดับ และทำงานสหกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.3 มีจำนวนเท่ากัน คือ ทำงานออนไลน์ และทำงานสมาคมผู้ปกครองและครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 บทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครู เสนอในตารางที่ 5 - 16

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 จะเสนอตามลำดับ ดังนี้

1) การรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกรายข้อ เสนอในตารางที่ 5 - 14

2) การรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามด้าน และรวมทุกด้าน เสนอในตารางที่ 15 - 16

1) การรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกรายข้อ เสนอในตารางที่ 5 - 14

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียน ในห้องเรียน และ เปิดโอกาสให้ซักถาม ปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย	3.30	0.76 ปานกลาง	4.05	0.72	มาก
2. แนะนำให้ทบทวนบทเรียนทุกวัน	3.26	0.91 ปานกลาง	4.03	0.83	มาก
3. ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วย ตนเอง	3.39	0.83 ปานกลาง	4.13	0.71	มาก
4. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ตรวจหนังสือและอุปกรณ์การเรียน ตั้งก่อนไปและกลับจากโรงเรียน ทุกครั้ง ซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ของ ตนเอง	2.96	1.04 ปานกลาง	3.95	0.87	มาก
5. สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตาม กำหนดเวลา	3.54	0.90 มาก	4.26	0.77	มาก
6. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำ ของตนเอง เช่น ตรวจทานการ ทำงานทุกครั้ง	3.10	1.01 ปานกลาง	4.12	0.74	มาก
7. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยให้ความช่วยเหลือและความ ร่วมมืออย่างเต็มที่และเต็มความ สามารถ	3.24	0.96 ปานกลาง	4.17	0.77	มาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
8. ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.26	0.90 ปานกลาง	4.11	0.78	มาก
9. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ เช่น ทารายได้พิเศษใน ช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้ เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว	2.92	1.01 ปานกลาง	3.83	0.77	มาก
10. แนะนำให้รู้จักคิดอย่างรอบคอบก่อน กระทำการใด ๆ และพยายามแก้ ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.22	0.89 ปานกลาง	4.06	0.78	มาก
11. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต ทุกประเภท	3.49	0.90 ปานกลาง	4.25	0.82	มาก
12. กระตุ้นให้มีความสนใจและพยายาม ติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อ มวลชนตลอดเวลา	3.20	0.95 ปานกลาง	3.98	0.78	มาก
รวม	3.24	0.72 ปานกลาง	4.08	0.59	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหาร เห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การสอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตามกำหนด

เวลา บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตทุกประเภท ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนในห้องเรียนและเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีความคาดหวังว่าครูควรมีการปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าบทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การสอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตทุกประเภท ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยให้ความช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง และบทบาทที่คาดหวังว่าครูควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 13 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
13. ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการ ดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและ สภาพของตน	3.21	0.98	ปานกลาง	4.12	0.77	มาก
14. สอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น หักอาหารพอรับประทานและ ทานให้หมดจาน	3.11	0.99	ปานกลาง	4.08	0.87	มาก
15. ส่งเสริมการใช้สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	3.35	0.90	ปานกลาง	4.19	0.83	มาก
16. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด เช่น รีบทำการบ้านให้เสร็จ เรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด คำนวณ หาความรู้ช่วงเวลาพักกลางวัน ในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่ โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง	3.44	0.97	ปานกลาง	4.30	0.77	มาก
17. สนับสนุนการซื้อสิ่งของ โดยให้ ใคร่ตรองอย่างรอบคอบถึงคุณค่า และประโยชน์มากกว่า เชื้อค่า โฆษณาหรือชื่อตามผู้อื่น	3.05	1.07	ปานกลาง	4.01	0.84	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่ นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
18. แนะนำให้เลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น	3.05	0.99	ปานกลาง	4.02	0.85	มาก
19. แนะนำให้รู้จักจัดงานอย่างประหยัด ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	3.24	1.01	ปานกลาง	4.14	0.89	มาก
20. สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของและ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้แล้วให้ อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อคนอื่นจะได้ใช้ ประโยชน์ต่อไป	3.32	1.01	ปานกลาง	4.21	0.76	มาก
21. ชี้แนะให้รู้จักใช้และบำรุงรักษา ทรัพย์สินของตน เช่น ซ่อมแซม เสื้อผ้าและสิ่งของเครื่องใช้ด้วย ตนเอง	3.17	1.02	ปานกลาง	4.10	0.87	มาก
22. ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษา ทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้อง เรียนให้สะอาด และเป็นระเบียบ อยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อ เลิกใช้หรือพบว่าถูกเปิดทิ้งไว้	3.53	1.12	มาก	4.36	0.82	มาก
23. ดักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ใน โรงเรียน	3.56	1.03	มาก	4.33	0.82	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่นักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
24. ชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับเป็น สัดส่วนและซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้	3.04	1.02 ปานกลาง	4.00	0.82	มาก
25. ส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับ ธนาคารหรือเก็บออมไว้กับตน	3.21	1.11 ปานกลาง	3.99	0.81	มาก
รวม	3.25	0.82 ปานกลาง	4.14	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การชักชวนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน บทบาทที่ ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้ง เมื่อเลิกใช้หรือพบว่าถูกเปิดทิ้งไว้ ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด เช่น รับประทานอาหารให้เสร็จเรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด คำนวณหาความรู้ช่วงเวลา หักกลางวันในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง ส่งเสริมการใช้สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และบทบาทที่มีการปฏิบัติ จริงน้อยที่สุด คือ การสอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น ดักอาหารพร้อมประทานและทาน ให้หมดจาน

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีความคาดหวังว่าครูควรมีการ ปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท

พบว่า. บทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือพบว่าถูกเปิดทิ้งไว้ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ตักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด เช่น รับผิดชอบบ้านให้เสร็จเรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด ค้นคว้าหาความรู้ช่วงเวลาพักกลางวันในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้แล้วให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อคนอื่นจะได้ใช้ประโยชน์ต่อไป และบทบาทที่คาดหวังว่าครูควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับธนาคารหรือเก็บออมไว้กับตน

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
26. ส่งเสริมให้รู้จักดูแลรักษายานพาหนะ สะอาดเรียบร้อยและเป็นระเบียบ	3.47	0.99	ปานกลาง	4.22	0.77	มาก
27. อธิบายถึงผลเสียของการทิ้งขยะ มูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง ถนน และ ในสวนสาธารณะ	3.30	0.96	ปานกลาง	4.23	0.80	มาก
28. ชี้แนะให้ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	3.75	0.93	มาก	4.37	0.76	มาก
29. ส่งเสริมให้ช่วยกันรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ในสวนสาธารณะและ ละเว้นการทำลายสาธารณสมบัติ	3.62	0.94	มาก	4.34	0.78	มาก
30. ส่งเสริมให้รู้จักใช้สิทธิของตน เช่น ใช้บริการห้องสมุด และบริการ ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้	3.59	0.89	มาก	4.23	0.76	มาก
31. อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้า หรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ	3.86	0.93	มาก	4.43	0.74	มาก
32. ฝึกให้รู้จักเข้ารับบริการตามลำดับ ก่อนหลัง เช่น การเข้าแถวซื้อ อาหารและเครื่องดื่มอย่างเป็น ระเบียบ การเข้าแถวขึ้นรถโดยสาร และรอให้ผู้โดยสารลงจากรถ						

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
เตรียมพร้อมก่อนแล้วจึงขึ้น การเข้าแถว						
ข้อวัตรชมภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ						
และการใช้โทรศัพท์	3.40	1.09	ปานกลาง	4.34	0.81	มาก
33. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เมื่อมี						
ปัญหาหรือข้อพิพาทกับเพื่อนนักเรียน						
หรือบุคคลอื่นทั้งในและนอกบริเวณ						
โรงเรียน	3.70	0.89	มาก	4.26	0.79	มาก
34. อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร						
เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือ						
ใช้สะพานลอย ละเว้นการท้อยโทน						
ยื่นแขนหรือศีรษะออกนอกรถโดยสาร	3.78	0.97	มาก	4.32	0.78	มาก
35. ชี้แนะให้แจ้งครูหรือฝ่ายปกครอง						
เมื่อเห็นเพื่อนหรือนักเรียนคนอื่น						
ทำผิดระเบียบวินัย	3.58	0.97	มาก	4.22	0.76	มาก
36. อบรมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ						
ข้อบังคับของโรงเรียนและตาม						
กฎหมายบ้านเมือง	3.86	0.91	มาก	4.45	0.73	มาก
37. แนะนำให้แต่งเครื่องแบบที่สะอาด						
เรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ	3.89	0.89	มาก	4.42	0.73	มาก
รวม	3.65	0.78	มาก	4.32	0.63	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การแนะนำให้แต่งเครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ บทบาทที่ปฏิบัติจริง รองลงมา คือ อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ อบรมให้ปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียน และตามกฎหมายบ้านเมือง อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย ละเว้นการท้อยโทน ยื่นแขนหรือศีรษะออกนอกรถโดยสาร และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ การอธิบายถึงผลเสียของการทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง ถนน และในสวนสาธารณะ

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีความคาดหวังว่าครูควรมีการปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การอบรมให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน และตามกฎหมายบ้านเมือง บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ แนะนำให้แต่งเครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ ชี้แนะให้ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ และบทบาทที่คาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมีเท่ากัน 2 บทบาท คือ การส่งเสริมให้รู้จักดูแลรักษายานให้สะอาดเรียบร้อยและเป็นระเบียบ และชี้แนะให้แจ้งครูหรือฝ่ายปกครอง เมื่อเห็นเพื่อนหรือนักเรียนคนอื่นทำผิดระเบียบวินัย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 20 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
38. อบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียน ผู้อื่นและการทำร้ายสัตว์	3.38	0.94 ปานกลาง	4.12	0.84	มาก
39. ส่งเสริมให้มีความเมตตา คือ ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	3.35	1.03 ปานกลาง	4.12	0.78	มาก
40. ส่งเสริมให้มีความกรุณา คือ แสดง ความสงสารและช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ชุบปลอบโยนหรือให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ช่วยเหลือ ทำกรงานเมื่อเพื่อนไม่สบาย ช่วยซื้อของจากคนพิการ	3.38	1.04 ปานกลาง	4.12	0.82	มาก
41. ส่งเสริมให้รู้จักแสดงความยินดีอย่าง จริงใจในความสำเร็จหรือความสุข ของผู้อื่น เช่น แสดงความยินดีกับ เพื่อน หรือผู้ที่รู้จักเมื่อเขาชนะใน การแข่งขันการประกวดต่าง ๆ	3.39	1.02 ปานกลาง	4.19	0.81	มาก
42. ชี้แนะให้มีใจเป็นกลาง มองสภาพ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วย ความยุติธรรมและเที่ยงธรรม	3.31	0.98 ปานกลาง	4.09	0.83	มาก
43. กระตุ้นให้รู้จักการเสียสละ เห็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมยิ่งกว่า ประโยชน์ส่วนตัว เช่น สละทรัพย์สิน					

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
หรือสิ่งของบางส่วนให้คนยากจน หรือผู้ประสบภัยต่าง ๆ มีส่วนร่วม ในการพัฒนาบริเวณโรงเรียน	3.64	0.93	มาก	4.24	0.81	มาก
44. ชี้แนะให้ละเว้นจากการชู้ต	3.48	0.95	ปานกลาง	4.19	0.79	มาก
45. ส่งเสริมให้พูดความจริง	3.53	0.99	มาก	4.22	0.76	มาก
46. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ ทำให้เกิดความแตกแยกหรือ ทะเลาะวิวาท	3.47	0.98	ปานกลาง	4.19	0.80	มาก
47. ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้อ	3.64	0.89	มาก	4.22	0.75	มาก
48. ชี้แนะให้ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร	3.44	1.04	ปานกลาง	4.19	0.83	มาก
49. ชี้แนะให้ละเว้นการละเมิดสิ่งที่ เป็นของรักและหวงแทนของผู้อื่น	3.52	0.96	มาก	4.23	0.78	มาก
50. ส่งเสริมให้รู้จักพอใจในสิ่งของที่ คนมีอยู่	3.40	1.03	ปานกลาง	4.10	0.76	มาก
51. ชี้แนะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมึนเมา และสิ่งเสียดสี	3.68	1.04	มาก	4.29	0.76	มาก
52. ฝึกให้รู้จักควบคุมคน มีสติรอบคอบ รู้จักตัวและรับรู้ในที่คนกระทำ	3.52	1.02	มาก	4.15	0.81	มาก

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
53. ฝึกให้รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ ของคุณ เช่น หลีกเลี่ยงการทำงาน เสียกลางคัน ระวังความโกรธเมื่อ ไม่พอใจหรือถูกกลั่นแกล้ง	3.40	1.03 ปานกลาง	4.17	0.82	มาก
54. ฝึกให้มีความอดทน เช่น อดทนต่อ ความทิวกระหายได้เมื่อยังไม่ถึง เวลาพัก อดทนทำงานที่คั่งค้างให้ เสร็จ อดทนเมื่อถูกดูหมิ่นเหยียด หยาม ถูกดูหรือถูกดักเตือน	3.45	1.05 ปานกลาง	4.20	0.78	มาก
55. อบรมให้มีความกตัญญูทักเวทิต์ เช่น เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของบิดามารดา ผู้ปกครองและ ครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่าน สั่งด้วยความเต็มใจ	3.81	0.90 มาก	4.49	0.64	มาก
56. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบ สิ่งของไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้ เงินครบจำนวนและคืนตามกำหนด	3.55	1.02 มาก	4.31	0.76	มาก

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
57. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้น การลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิด ตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงาน อื่นในชั่วโมงเรียน	3.83	0.93	มาก	4.32	0.86	มาก
รวม	3.51	0.83	มาก	4.21	0.64	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงานอื่นในชั่วโมงเรียน บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ อบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื้อพ้องและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความเต็มใจ ชี้นะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมึนเมาและสิ่งเสพติด ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การชี้แนะให้มีใจเป็นกลาง มองสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรมและเที่ยงธรรม

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีความคาดหวังว่าครูควรมีการปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การอบรมให้มีความกตัญญูกตเวที

เช่น เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความเต็มใจ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงานอื่นในช่วงเวลาเรียน ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบสิ่งของไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้เงินครบจำนวน และคืนตามกำหนด ชี้นะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งสิ่งมีนเมาและสิ่งเสพติด และบทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติดีน้อยที่สุด คือ การชี้แนะให้มีใจเป็นกลาง มองสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรมและเที่ยงธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 23 ช้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สถาบันชาติ						
58. ชื่นแนะให้แจ้งเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อพบ เหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ	3.31	1.13	ปานกลาง	4.18	0.81	มาก
59. ส่งเสริมให้ช่วยป้องกันและรักษา ผลประโยชน์ของชาติ	3.38	1.06	ปานกลาง	4.21	0.82	มาก
60. สนับสนุนให้นิยมใช้ของไทย	3.44	1.01	ปานกลาง	4.31	0.76	มาก
61. ชื่นแนะให้เห็นความสำคัญของความ สามัคคีและความร่วมมือกันของบุคคล ในชาติ	3.60	1.02	มาก	4.31	0.78	มาก
62. เชิญชวนให้ร่วมบริจาคทรัพย์บำรุง ขวัญทหาร ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ป้องกันประเทศชาติ	3.51	1.10	มาก	4.17	0.74	มาก
63. ชื่นแนะให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษา เล่าเรียน และมีความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ	3.70	0.94	มาก	4.30	0.72	มาก
64. ส่งเสริมการยกย่องให้เกียรติผู้ที่ ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและเสียสละ เพื่อประเทศชาติ	3.56	1.05	มาก	4.26	0.77	มาก
65. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงอยู่ ของชาติ	3.49	1.04	ปานกลาง	4.26	0.77	มาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
2. สถาบันศาสนา						
66. สนับสนุนการศึกษาศาสนา เพื่อให้มี ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง	3.65	1.01	มาก	4.27	0.74	มาก
67. สร้างเสริมให้มีความเลื่อมใสใน หลักธรรมคำสอนของศาสนา	3.77	1.00	มาก	4.27	0.74	มาก
68. ชี้แนะให้นำหลักธรรมคำสอนของ ศาสนาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	3.55	1.03	มาก	4.28	0.74	มาก
69. ส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกัน ภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง ของสถาบันศาสนา	3.34	1.18	ปานกลาง	4.13	0.85	มาก
70. ชักชวนให้อุปถัมภ์ภิกษุสงฆ์ด้วยอาหาร และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นเมื่อ มีโอกาส	3.24	1.11	ปานกลาง	4.10	0.80	มาก
71. ชักชวนให้ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุง ศาสนา เช่น ร่วมกิจกรรมในวัน สำคัญ ร่วมกิจกรรมทำความสะอาด บริเวณวัดตามโอกาส	3.75	0.98	มาก	4.28	0.75	มาก
72. อบรมให้ละเว้นการทำลาย ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรม ทางศาสนา	3.46	1.08	ปานกลาง	4.25	0.74	มาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	ด้าน	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	ด้าน	$\bar{X}$	S.D. แปลความ
73. เชิญชวนให้มีส่วนร่วมในศาสนพิธี เช่น ร่วมทำบุญ ถวายเทียน ฟังเทศน์ในวันพระ หรือวันสำคัญ		3.65	1.04 มาก		4.28	0.68 มาก
74. ส่งเสริมการแสดงความสามารถพิเศษ ศาสนา ละเว้นกระทำการใด ๆ ใน ทางสุหมัน เหยียดหยาม		3.56	0.96 มาก		4.27	0.78 มาก
75. ส่งเสริมให้ใช้คำพูดหรือแสดงกิริยา ที่เป็นการแสดงความสามารถศาสนา อื่น		3.45	1.02 ปานกลาง		4.16	0.78 มาก
3. สถาบันพระมหากษัตริย์						
76. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของ สถาบันพระมหากษัตริย์		3.99	0.89 มาก		4.47	0.73 มาก
77. สร้างเสริมความภาคภูมิใจในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข		3.86	0.89 มาก		4.45	0.64 มาก
78. ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้ คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบัน พระมหากษัตริย์		3.93	0.86 มาก		4.53	0.66 มากที่สุด
79. ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์		4.11	0.88 มาก		4.52	0.66 มากที่สุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
80. กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม เนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	3.95	0.96	มาก	4.42	0.74	มาก
รวม	3.62	0.83	มาก	4.29	0.61	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ซึ่งแนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ ชักชวนให้อุปถัมภ์ภิกษุสงฆ์ด้วยอาหารและสิ่งของ เครื่องใช้ที่จำเป็นเมื่อมีโอกาส

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารมีความคาดหวังว่าครูควรมีการปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างเสริม

ความภาคภูมิใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และบทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 6 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร
และมีความรับผิดชอบ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู
จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนใน ห้องเรียน และเปิดโอกาสให้ซักถาม ปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย	3.55	0.89	มาก	4.07	0.79	มาก
2. แนะนำให้ทบทวนบทเรียนทุกวัน	3.40	0.95	ปานกลาง	3.94	0.89	มาก
3. ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วย ตนเอง	3.55	0.93	มาก	3.97	0.88	มาก
4. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ตรวจหนังสือและอุปกรณ์การเรียน ทิ้งก่อนไปและกลับจากโรงเรียน ทุกครั้ง ซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ ของตนเอง	2.93	1.05	ปานกลาง	3.75	0.94	มาก
5. สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จ และส่งตาม กำหนดเวลา	3.77	0.97	มาก	4.17	0.84	มาก
6. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำ ของตนเอง เช่น ตรวจทานการ ทำงานทุกครั้ง	3.38	0.97	ปานกลาง	3.96	0.88	มาก
7. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดย ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือ อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ	3.41	0.98	ปานกลาง	3.99	0.86	มาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
8. ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.59	0.88	มาก	4.07	0.85	มาก
9. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษใน ช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้ เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว	2.89	1.04	ปานกลาง	3.63	0.96	มาก
10. แนะนำให้รู้จักคิดอย่างรอบคอบก่อน กระทำการใด ๆ และพยายาม แก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.35	1.01	ปานกลาง	3.92	0.90	มาก
11. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต ทุกประเภท	3.54	1.04	มาก	4.05	0.92	มาก
12. กระตุ้นให้มีความสนใจและพยายาม ติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อ มวลชนตลอดเวลา	3.23	1.02	ปานกลาง	3.90	0.84	มาก
รวม	3.38	0.68	ปานกลาง	3.95	0.65	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริง ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การสอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนในห้องเรียน และเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียน หรือวันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การสอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนในห้องเรียนและเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตทุกประเภท และบทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 13 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
13. ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการ ดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและ สภาพของตน	3.42	0.90	ปานกลาง	3.89	0.84	มาก
14. สอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น ดื่กอาหารพอรับประทานและทานให้ หมดจาน	3.12	1.02	ปานกลาง	3.76	0.91	มาก
15. ส่งเสริมการใช้สิ่งของเครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	3.37	0.97	ปานกลาง	3.86	0.90	มาก
16. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด เช่น รีบทำการบ้านให้เสร็จ เรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านใน วันหยุด ค้นคว้าหาความรู้ช่วง เวลาพักกลางวันในท้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมี เวลาว่าง	3.55	0.96	มาก	4.00	0.92	มาก
17. สนับสนุนการซื้อสิ่งของโดยให้ ใคร่ครองอย่างรอบคอบถึงคุณค่า และประโยชน์มากกว่าเชื่อคำ โฆษณาหรือซื้อตามผู้อื่น	3.23	0.97	ปานกลาง	3.82	0.90	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
18. แนะนำให้เลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น	3.33	0.99 ปานกลาง	3.83	0.90	มาก
19. แนะนำให้รู้จักจัดงานอย่างประหยัด ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น	3.32	1.02 ปานกลาง	3.83	0.98	มาก
20. สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของและ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้นแล้วให้อยู่ใน สภาพที่ดี เพื่อคนอื่นจะได้ใช้ ประโยชน์ต่อไป	3.39	0.96 ปานกลาง	3.87	0.93	มาก
21. ชี้แนะให้รู้จักใช้และบำรุงรักษา ทรัพย์สินของตน เช่น ซ่อมแซม เสื้อผ้าและสิ่งของใช้ด้วยตนเอง	3.21	1.02 ปานกลาง	3.78	0.94	มาก
22. ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษา ทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษา โต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาดและเป็น ระเบียบอยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำ ทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือพบว่าถูก เปิดทิ้งไว้	3.80	0.99 มาก	4.16	0.94	มาก
23. ดักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ใน โรงเรียน	3.81	0.99 มาก	4.09	0.93	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	
24. ชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับ เป็น สัดส่วนและซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้	3.10	1.01 ปานกลาง	3.72	0.93	มาก
25. ส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับธนาคาร หรือเก็บออมไว้กับตน	3.17	1.05 ปานกลาง	3.75	0.97	มาก
รวม	3.37	0.74 ปานกลาง	3.87	0.73	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การตัดเดือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือพบว่าถูกเปิดทิ้งไว้ ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด เช่น รับผิดชอบบ้านให้เสร็จเรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด ค้นคว้าหาความรู้ช่วงเวลาพักกลางวันในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของตน และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับ เป็นสัดส่วนและซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติบทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบ

อยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือพบว่าเปิดทิ้งไว้ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ดักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด เช่น รีบทำการบ้านให้เสร็จเรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด ค้นคว้าหาความรู้ช่วงเวลาพักกลางวันในท้องสนาม ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียน เมื่อมีเวลาว่าง ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของคน และบทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับ เป็นสัดส่วน และซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รถเข็นร้อยก่อนแล้วจึงขึ้น การเข้าแถวซื้อบัตรชมภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ และการใช้โทรศัพท์	3.55	1.05	มาก	3.99	0.90	มาก
33. ชี้นะให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลังเมื่อมีปัญหาหรือข้อพิพาทกับเพื่อนนักเรียน หรือบุคคลอื่นทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน	3.55	0.98	มาก	3.96	0.90	มาก
34. อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย ละเว้นการท้อยโทน ยืนแซนหรือศิระะออกนอกกรดโดยสสาร	3.65	0.99	มาก	4.02	0.96	มาก
35. ชี้นะให้แจ้งครูหรือฝ่ายปกครองเมื่อเห็นเพื่อนหรือนักเรียนคนอื่นทำผิดระเบียบวินัย	3.48	0.96	ปานกลาง	3.94	0.86	มาก
36. อบรมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนตามกฎหมายบ้านเมือง	3.85	0.94	มาก	4.13	0.90	มาก
37. แนะนำให้แต่ง เครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ	4.04	0.89	มาก	4.23	0.83	มาก
รวม	3.62	0.74	มาก	4.02	0.71	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงในการปลูกฝัง ค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การ แนะนำให้แต่ง เครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ อบรมให้ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและตามกฎหมายบ้านเมือง ชี้แนะให้ ทั้งขณะในที่ที่จัดไว้ให้ อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลา เคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้รู้จักดูแลรักษายานพาหนะให้สะอาดเรียบร้อยและเป็นระเบียบ

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติบทบาท ในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การแนะนำให้แต่ง เครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ อบรมให้ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนและตามกฎหมายบ้านเมือง ชี้แนะให้ทั้งขณะในที่ที่จัดไว้ให้ อบรมให้รู้จัก ปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและ สม่ำเสมอ และบทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การอธิบายถึงผลเสียของการทิ้ง ขยะมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง ถนน และในสวนสาธารณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 20 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
38. อบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียน ผู้อื่นและการทำร้ายสัตว์	3.40	0.98	ปานกลาง	3.89	0.92	มาก
39. ส่งเสริมให้มีความเมตตา คือ ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	3.49	0.92	ปานกลาง	3.92	0.88	มาก
40. ส่งเสริมให้มีความกรุณา คือ แสดงความสงสารและช่วยเหลือ ผู้อื่น เช่น ชุดปลอบโยนหรือให้ กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ช่วยเหลือทำการงานเมื่อเพื่อนไม่ สบาย ช่วยซื้อของจากคนพิการ	3.53	0.96	มาก	3.95	0.90	มาก
41. ส่งเสริมให้รู้จักแสดงความยินดีอย่าง จริงใจในความสำเร็จหรือความสุข ของผู้อื่น เช่น แสดงความยินดีกับ เพื่อน หรือผู้ที่รู้จักเมื่อเขาชนะใน การแข่งขัน การประกวดต่าง ๆ	3.51	0.95	มาก	3.93	0.92	มาก
42. ชี้แนะให้มีใจเป็นกลาง มองสภาพ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วย ความยุติธรรมและเที่ยงธรรม	3.49	0.97	ปานกลาง	3.94	0.89	มาก
43. กระตุ้นให้รู้จักการเสียสละ เห็น ประโยชน์คือส่วนรวมยิ่งกว่า ประโยชน์ส่วนตัว เช่น สละทรัพย์						

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
หรือสิ่งของบางส่วนให้คนยากจนหรือ ผู้ประสบภัยต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการ พัฒนาบริเวณโรงเรียน	3.63	0.89	มาก	4.00	0.89	มาก
44. ชี้แนะให้ละเว้นจากการพูดปด	3.60	0.95	มาก	3.96	0.96	มาก
45. ส่งเสริมให้พูดความจริง	3.75	0.94	มาก	4.08	0.93	มาก
46. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ ทำให้เกิดความแตกแยกหรือการ ทะเลาะวิวาท	3.68	0.97	มาก	4.03	0.87	มาก
47. ดักเตือน เมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้อ	3.88	0.92	มาก	4.10	0.89	มาก
48. ชี้แนะให้ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร	3.41	1.16	ปานกลาง	3.91	0.97	มาก
49. ชี้แนะให้ละเว้นการละเมิดสิ่งที่ เป็นของรักและหวงแหนของผู้อื่น	3.50	0.99	มาก	3.92	0.87	มาก
50. ส่งเสริมให้รู้จักพอใจในสิ่งของที่ตน มีอยู่	3.56	0.98	มาก	3.93	0.89	มาก
51. ชี้แนะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมีนเมา และสิ่งเสพติด	3.73	1.05	มาก	4.09	0.91	มาก
52. ฝึกให้รู้จักควบคุมตน มีศีลรอบคอบ รู้จักตัวและรับรู้ในสิ่งที่ตนกระทำ	3.55	0.94	มาก	4.00	0.88	มาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ
53. ฝึกให้รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ ของตน เช่น หลีกเสี่ยงการทำงาน เสี่ยงกลางคัน ระวังความโกรธเมื่อ ไม่พอใจหรือถูกกลั่นแกล้ง	3.48	0.98 ปานกลาง	3.94	0.90 มาก
54. ฝึกให้มีความอดทน เช่น อดทนต่อ ความทิวระหายได้เมื่อยังไม่ถึง เวลาพัก อดทนทำงานที่คั่งค้าง ให้เสร็จ อดทนเมื่อถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม ถูกดูหรือถูกตักเตือน	3.55	0.95 มาก	3.94	0.87 มาก
55. อบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของ บิดามารดา ผู้ปกครองและครู อาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วย ความเต็มใจ	3.91	0.92 มาก	4.26	0.87 มาก
56. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบสิ่งของ ไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้เงิน ครบจำนวนและคืนตามกำหนด	3.75	0.98 มาก	4.14	0.87 มาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
57. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้น การลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิด ตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงาน อื่นในชั่วโมงเรียน	4.00	0.94	มาก	4.21	0.90	มาก
รวม	3.62	0.74	มาก	4.01	0.72	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงในการ ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายละเอียดยุติในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบ จากเพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงานอื่น ๆ ในชั่วโมงเรียน บทบาทที่ปฏิบัติจริง ร่องลงมา คือ อบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื้อพ้องและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความ เต็มใจ ตักเตือน เมื่อนักเรียนหุคค่าหยาบ ชุคเพื่อเจ้อ ส่งเสริมให้ชุคความจริง และบทบาทที่มีการปฏิบัติ จริงน้อยที่สุด คือ การอบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่นและการทำร้ายสัตว์

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติบทบาทใน ด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดยุติในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาท ที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การอบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื้อพ้องและปฏิบัติ ตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความเต็มใจ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ การส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงานอื่นในช่วงเวลาเรียน ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบสิ่งของไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้เงินครบจำนวนและคืนตามกำหนด ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้อ และบทบาทที่ควรคาดหวังว่าควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การอบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่นและการทำร้ายสัตว์

คุณวชิราวุธวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 23 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สถาบันชาติ						
58. ชี้แนะให้แจ้งเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเมื่อ พบเหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ	3.22	1.01	ปานกลาง	3.83	0.91	มาก
59. ส่งเสริมให้ช่วยป้องกันและรักษา ผลประโยชน์ของชาติ	3.37	0.99	ปานกลาง	3.92	0.91	มาก
60. สนับสนุนให้นิยมใช้ของไทย	3.57	1.01	มาก	4.02	0.93	มาก
61. ชี้แนะให้เห็นความสำคัญของความ สามัคคีและความร่วมมือกันของ บุคคลในชาติ	3.60	0.93	มาก	3.99	0.97	มาก
62. เชิญชวนให้ร่วมบริจาคทรัพย์บำรุง ขวัญทหาร ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ป้องกันประเทศชาติ	3.36	1.00	ปานกลาง	3.82	0.99	มาก
63. ชี้แนะให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษา เล่าเรียน และมีความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ	3.83	0.92	มาก	4.16	0.83	มาก
64. ส่งเสริมการยกย่องให้เกียรติผู้ที่ ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและเสียสละ เพื่อประเทศชาติ	3.54	0.98	มาก	3.98	0.86	มาก
65. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของ วัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงอยู่ของชาติ	3.49	0.99	ปานกลาง	3.93	0.91	มาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
2. สถาบันศาสนา						
66. สนับสนุนการศึกษาศาสนาเพื่อให้มี ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง	3.40	0.96	ปานกลาง	3.90	0.85	มาก
67. สร้างเสริมให้มีความเลื่อมใสในหลัก ธรรมคำสอนของศาสนา	3.43	1.03	ปานกลาง	3.93	0.91	มาก
68. ชี้แนะให้นำหลักธรรมคำสอนของ ศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.44	1.05	ปานกลาง	3.94	0.95	มาก
69. ส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัย ที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของ สถาบันศาสนา	3.24	1.03	ปานกลาง	3.76	0.93	มาก
70. ชักชวนให้อุปถัมภ์ภิกษุสงฆ์ด้วยอาหาร และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นเมื่อมี โอกาส	3.31	1.03	ปานกลาง	3.77	0.93	มาก
71. ชักชวนให้ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุง ศาสนา เช่น ร่วมกิจกรรมในวัน สำคัญ ร่วมกิจกรรมทำความสะอาด บริเวณวัดตามโอกาส	3.55	0.99	มาก	3.93	0.92	มาก
72. อบรมให้ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	3.52	1.04	มาก	3.97	0.94	มาก
73. เชิญชวนให้มีส่วนร่วมในศาสนพิธี เช่น ร่วมทำบุญ ถวายทาน ฟังเทศน์ ในวันพระหรือวันสำคัญ	3.47	1.03	ปานกลาง	3.87	0.91	มาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
74. ส่งเสริมการแสดงความเคารพเทิดทูน ศาสนา ละเว้นกระทำการใด ๆ ใน ทางดูหมิ่นเหยียดหยาม	3.59	0.95	มาก	4.01	0.85	มาก
75. ส่งเสริมให้ใช้คำพูดหรือแสดงกิริยา ที่เป็นการแสดงความเคารพศาสนา อื่น	3.40	1.01	ปานกลาง	3.87	0.91	มาก
3. สถาบันพระมหากษัตริย์						
76. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของสถาบันพระมหากษัตริย์	3.67	1.01	มาก	4.05	0.93	มาก
77. สร้างเสริมความภาคภูมิใจในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข	3.71	0.96	มาก	4.09	0.88	มาก
78. ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้ คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบัน พระมหากษัตริย์	3.74	1.00	มาก	4.14	0.89	มาก
79. ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่อง ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือ วันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	3.81	1.01	มาก	4.14	0.89	มาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำนวน 23 บัณฑิต (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	บทบาทจริง			บทบาทที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
80. กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	3.77	1.00	มาก	4.12	0.91	มาก
รวม	3.52	0.78	มาก	3.96	0.72	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า โดยเฉลี่ยครูมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ การชี้แนะให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและมีความประพฤติดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ บทบาทที่ปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ และบทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ การชี้แจงให้แจ้งเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อพบเหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ

ส่วนบทบาทที่คาดหวัง พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติ บทบาทในด้านดังกล่าวข้างต้น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า บทบาทที่ครูคาดหวังว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ การชี้แจงให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและมีความประพฤติดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

หรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม เนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และบทบาทที่ครูคาดหวังปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัยที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา

2) การรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน เสนอในตารางที่ 15 - 16

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม การรับรู้ของผู้บริหาร จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง			
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ		
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	3.24	0.72 ปานกลาง	4.08	0.59	มาก	
การประหยัดและออม	3.25	0.82 ปานกลาง	4.14	0.66	มาก	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	3.65	0.78	มาก	4.32	0.63	มาก
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	3.51	0.83	มาก	4.21	0.64	มาก
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.62	0.83	มาก	4.29	0.61	มาก
รวม	3.48	0.74 ปานกลาง	4.22	0.58	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ รวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

ด้านบทบาทจริง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย บทบาทที่มีการปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และ

ด้านการประหยัดและออม บทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ ด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ด้านบทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทที่ผู้บริหารคาดหวังว่าครูควรปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมาคือ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านการประหยัดและออม บทบาทที่คาดหวังว่าครูควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	บทบาทจริง		บทบาทที่คาดหวัง			
	$\bar{X}$	S.D. แปลความ	$\bar{X}$	S.D. แปลความ		
การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	3.38	0.68 ปานกลาง	3.95	0.65	มาก	
การประหยัดและออม	3.37	0.74 ปานกลาง	3.87	0.73	มาก	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	3.62	0.74	มาก	4.02	0.71	มาก
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	3.62	0.74	มาก	4.01	0.72	มาก
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.52	0.78	มาก	3.96	0.72	มาก
รวม	3.52	0.67	มาก	3.97	0.65	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ทั้งที่มีการปฏิบัติจริงและที่คาดหวัง รวมทุกด้าน อยู่ในระดับเดียวกัน คือ ระดับมาก

ด้านบทบาทจริง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทที่ครูเห็นว่าตัวเองมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด มีเท่านั้น 2 ด้าน คือ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย และด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา บทบาทที่มีการปฏิบัติจริงรองลงมา คือ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ บทบาทที่มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ ด้านการประหยัดและออม

ด้านบทบาทที่คาดหวัง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทที่ควรรอคอยว่าควรปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย บทบาทที่ควรปฏิบัติรองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ บทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการประหยัดและออม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู เสนอในตารางที่ 17 - 18

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามการรับรู้ของผู้บริหาร จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน ด้วยการทดสอบ
ค่าที (t - test)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ		$\bar{X}$	S.D.	t
การพึ่งตนเอง ยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ปฏิบัติจริง	3.24	0.72	-9.81 **
	คาดหวัง	4.08	0.59	
การประหยัดและออม	ปฏิบัติจริง	3.25	0.82	-9.00 **
	คาดหวัง	4.14	0.66	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ปฏิบัติจริง	3.65	0.78	-7.23 **
	คาดหวัง	4.32	0.63	
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ปฏิบัติจริง	3.51	0.83	-7.46 **
	คาดหวัง	4.21	0.64	
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ปฏิบัติจริง	3.62	0.83	-7.85 **
	คาดหวัง	4.29	0.61	
รวม	ปฏิบัติจริง	3.48	0.74	-8.78 **
	คาดหวัง	4.22	0.58	

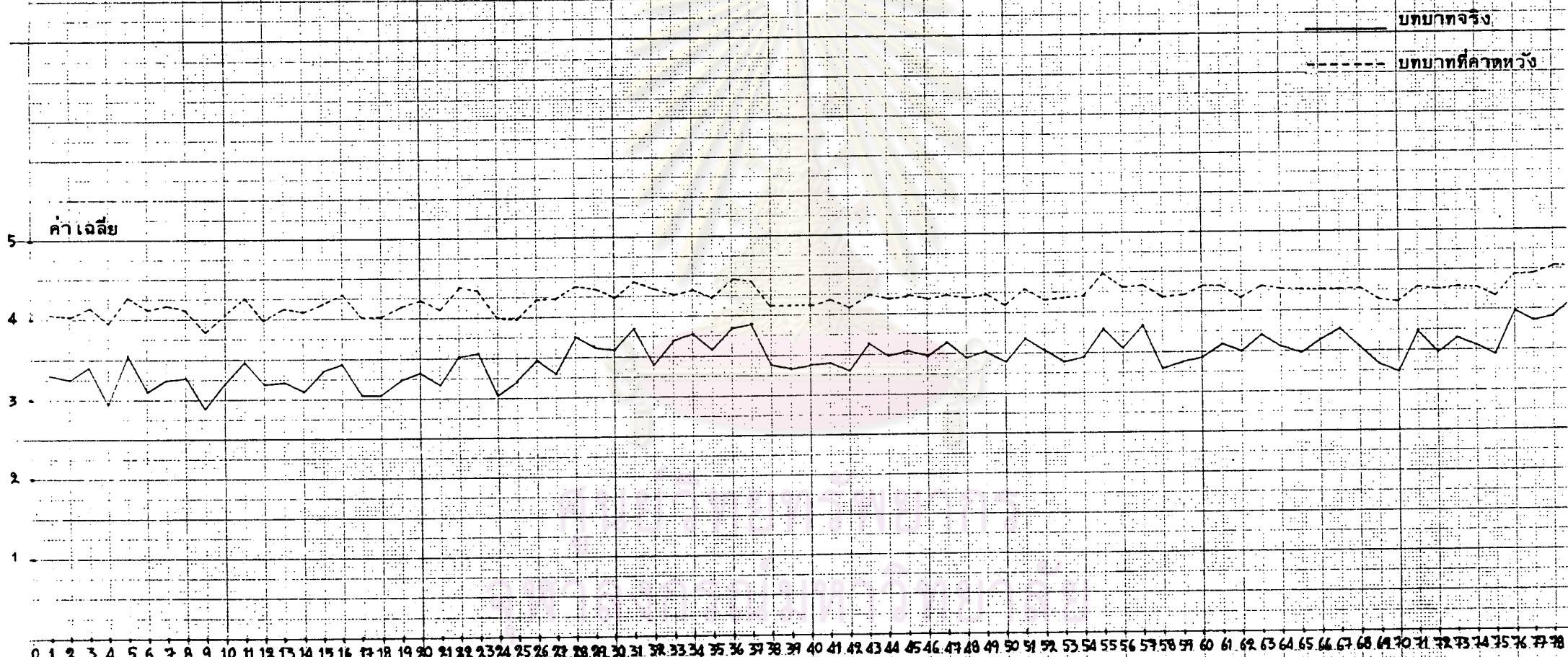
** P < .01

จากตารางที่ 17 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกด้าน กล่าวคือ ผู้บริหารคาดหวังที่จะให้ครูมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สูงกว่าที่ครูปฏิบัติจริง

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) บทบาทจริงกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในกาปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
 แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 80 ข้อ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครู
ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน ด้วยการทดสอบค่าที
(t - test)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ		$\bar{X}$	S.D.	t
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ปฏิบัติจริง	3.38	0.68	-13.01 **
	คาดหวัง	3.95	0.65	
การประหยัดและออม	ปฏิบัติจริง	3.37	0.74	-10.72 **
	คาดหวัง	3.87	0.73	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ปฏิบัติจริง	3.62	0.74	-8.55 **
	คาดหวัง	4.02	0.71	
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ปฏิบัติจริง	3.62	0.74	-8.62 **
	คาดหวัง	4.01	0.72	
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ปฏิบัติจริง	3.52	0.78	-9.62 **
	คาดหวัง	3.96	0.72	
รวม	ปฏิบัติจริง	3.52	0.67	-10.75 **
	คาดหวัง	3.97	0.65	

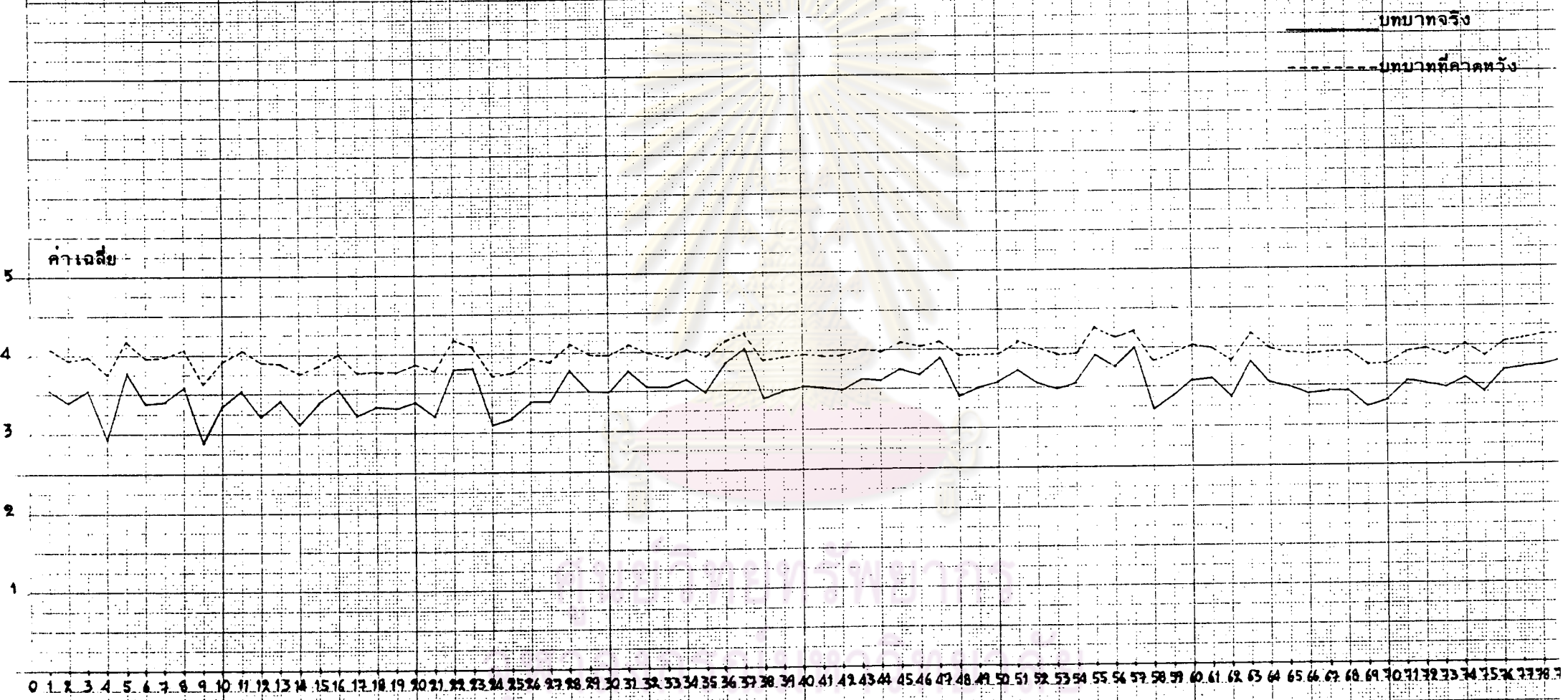
** P < .01

จากตารางที่ 18 พบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวัง
 ของตน ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทุกด้าน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับ
 บทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกด้าน กล่าวคือ
 ครูคาดหวังที่จะมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ
 มีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สูงกว่าที่ได้
 ปฏิบัติจริง

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) บทบาทจริงกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามถาวรวัตถุของครู

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 80 ข้อ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับ
 บทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน
 5 ประการ แต่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เสนอในตารางที่ 19 - 30

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 จะเสนอตามลำดับดังนี้

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริง
 และบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกรายข้อ เสนอใน
 ตารางที่ 19 - 28

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาท
 จริง และบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามด้าน
 และรวมทุกด้าน เสนอในตารางที่ 29 - 30

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาท
 จริงและบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกรายข้อ
 เสนอในตารางที่ 19 - 28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ เรียน ในห้อง เรียน และ เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบท เรียนที่สงสัย	3.30	0.76	3.55	0.89	-2.51*
2. แนะนำให้ทบทวนบท เรียนทุกวัน	3.26	0.91	3.40	0.95	-1.27
3. ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง	3.39	0.83	3.55	0.93	-1.56
4. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ตรวจหนังสือ และอุปกรณ์การ เรียนทิ้งก่อนไปและกลับจาก โรงเรียนทุกครั้ง ซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ของ ตนเอง	2.96	1.04	2.93	1.05	0.26
5. สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้าน ให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา	3.54	0.90	3.77	0.97	-2.14*
6. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เช่น ตรวจทานการทำงานทุกครั้ง	3.10	1.01	3.38	0.97	-2.52*
7. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยให้ความ ช่วยเหลือและความร่วมมืออย่าง เต็มที่และ เต็มความสามารถ	3.24	0.96	3.41	0.98	-1.53
8. ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.26	0.90	3.59	0.88	-3.24**
9. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือ วันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว	2.92	1.01	2.89	1.04	0.30

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. แนะนำให้รู้จักคิดอย่างรอบคอบก่อนกระทำการใด ๆ และพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.22	0.89	3.35	1.01	-1.14
11. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตทุกประเภท	3.49	0.90	3.54	1.04	-0.41
12. กระตุ้นให้มีความสนใจและพยายามติดตามข่าวสาร ต่าง ๆ จากสื่อมวลชนตลอดเวลา	3.20	0.95	3.23	1.02	-0.26
รวม	3.24	0.72	3.38	0.68	-1.80

** P < .01   * P < .05

จากตารางที่ 19 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 1 บทบาท คือ การฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และ มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3 บทบาท คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนในห้องเรียน และเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เช่น ตรวจทานการกระทำทุกครั้ง สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จและส่งตามที่กำหนดเวลา แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง

ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ในบทบาทดังกล่าว จากคำเจตียน้ำหนักการรับรู้ กล่าวได้ว่า
 ครูมีการรับรู้ในบทบาทที่ตนได้ปฏิบัติจริงดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ผู้บริหารรับรู้ในบทบาทดังกล่าว

นอกจากนั้นผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
 8 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการ
 ปฏิบัติงานตามพื้นฐาน ด้านการรู้ทั้งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบในบทบาทดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 13 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13. ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการดำเนินชีวิต ตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของตน	3.21	0.98	3.42	0.90	-2.06*
14. สอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น ดื่กอาหาร พอรับประทานและทานให้หมดจาน	3.11	0.99	3.12	1.02	-0.04
15. ส่งเสริมการใช้สิ่งของเครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์ การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	3.35	0.90	3.37	0.97	-0.17
16. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และ คุ้มค่ามากที่สุด เช่น รีบทำการบ้านให้เสร็จ เรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด คั้นคว่ำ หาความรู้ช่วง เวลาพักกลางวันในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง	3.44	0.97	3.55	0.96	-1.04
17. สนับสนุนการซื้อสิ่งของโดยให้ใคร่ครองอย่าง รอบคอบถึงคุณค่าประโยชน์ มากกว่า เชื่อคำ โฆษณาหรือซื้อตามผู้อื่น	3.05	1.07	3.23	0.97	-1.62
18. แนะนำให้เลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น	3.05	0.99	3.33	0.99	-2.52*
19. แนะนำให้รู้จักจัดงานอย่างประหยัด ใช้จ่าย เท่าที่จำเป็น	3.24	1.01	3.32	1.02	-0.73
20. สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของและสามารถนำ ไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้ แล้วให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อคนอื่นจะได้ใช้ ประโยชน์ต่อไป	3.32	1.01	3.39	0.96	-0.65

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
21. ชี้แนะให้รู้จักใช้และบำรุงรักษาทรัพย์สินของตน เช่น ซ่อมแซมเสื้อผ้าและสิ่งของเครื่องใช้ด้วยตนเอง	3.17	1.02	3.21	1.02	-0.34
22. ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของ ส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาด และเป็นระเบียบ อยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือ พบว่าถูกเปิดทิ้งไว้	3.53	1.12	3.80	0.99	-2.35*
23. ดักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน	3.56	1.03	3.81	0.99	-2.21*
24. ชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับ เป็นสัดส่วนและ ซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้	3.04	1.02	3.10	1.01	-0.52
25. ส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับธนาคารหรือเก็บ ออมไว้กับตน	3.21	1.11	3.17	1.05	0.30
รวม	3.25	0.82	3.37	0.74	-1.39

* P < .05

จากตารางที่ 20 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นด้านการประหยัดและ ออม ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4 บทบาท คือ แนะนำให้เลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น ส่งเสริมให้รู้จัก ใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้ สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือพบว่าถูกเปิดทิ้งไว้ ดักเตือน เมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจ ในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของตน แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่ สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม ในบทบาทดังกล่าว จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้กล่าวได้ว่า ครูมีการรับรู้ในบทบาทที่ตนได้ปฏิบัติ จริงดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ผู้บริหารรับรู้ในบทบาทดังกล่าว

นอกจากนั้นผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 9 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการ ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออมในบทบาทดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. ส่งเสริมให้รู้จักดูแลรักษายานให้สะอาดเรียบร้อย และเป็นระเบียบ	3.47	0.99	3.39	1.01	0.70
27. อธิบายถึงผลเสียของการทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำ ลำคลอง ถนน และในสวนสาธารณะ	3.30	0.96	3.39	1.03	-0.75
28. ชี้แนะให้ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	3.75	0.93	3.78	0.92	-0.25
29. ส่งเสริมให้ช่วยกันรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ในสวนสาธารณะและละเว้นการทำลายสาธารณสมบัติ	3.62	0.94	3.50	1.02	1.04
30. ส่งเสริมให้รู้จักใช้สิทธิของตน เช่น ใช้บริการห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้	3.59	0.89	3.49	1.00	0.87
31. อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ	3.86	0.93	3.76	0.95	0.92
32. ฝึกให้รู้จักเข้ารับบริการตามลำดับก่อนหลัง เช่น การเข้าแถวซื้ออาหารและเครื่องดื่ม อย่างเป็นระเบียบ การเข้าแถวขึ้นรถโดยสาร และรอให้ผู้โดยสารลงจากรถเรียบร้อยก่อน แล้วจึงขึ้น การเข้าแถวซื้อบัตรชมภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ และการใช้โทรศัพท์	3.40	1.09	3.55	1.05	-1.23
33. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เมื่อมีปัญหาหรือข้อพิพาทกับเพื่อนนักเรียนหรือบุคคลอื่นทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน	3.70	0.89	3.55	0.98	1.35

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
34. อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามถนน ตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย ละเว้นการ ห้อยโหน ยื่นแขนหรือศีรษะออกนอกรถโดยสาร	3.78	0.97	3.65	0.99	1.16
35. ชี้แนะให้แจ้งครูหรือฝ่ายปกครอง เมื่อเห็นเพื่อน หรือนักเรียนคนอื่นทำผิดระเบียบวินัย	3.58	0.97	3.48	0.96	0.94
36. อบรมให้ปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียน ตามกฎหมายบ้านเมือง	3.86	0.91	3.85	0.94	0.07
37. แนะนำให้แต่ง เครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบ	3.89	0.89	4.04	0.89	-1.49
รวม	3.65	0.78	3.62	0.74	0.37

จากตารางที่ 21 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้าน การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท แสดงว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายในทุกบทบาท

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
38. อบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่นและ การทำร้ายสัตว์	3.38	0.94	3.40	0.98	-0.14
39. ส่งเสริมให้มีความเมตตา คือ ปรารถนาให้ ผู้อื่นมีความสุข	3.35	1.03	3.49	0.92	-1.30
40. ส่งเสริมให้มีความกรุณา คือ แสดงความ สงสารและช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ชุคพลอยโยน หรือให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ช่วยเหลือ ทำการงานเมื่อเพื่อนไม่สบาย ช่วยซื้อของจาก คนพิการ	3.38	1.04	3.53	0.96	-1.39
41. ส่งเสริมให้รู้จักแสดงความยินดีอย่างจริงจังใน ความสำเร็จหรือความสุขของผู้อื่น เช่น แสดง ความยินดีกับเพื่อน หรือผู้ที่รู้จักเมื่อเขาชนะใน การแข่งขัน การประกวดต่าง ๆ	3.39	1.02	3.51	0.95	-1.06
42. ชี้นำให้มีใจ เป็นกลาง ของสภาพและปัญหาที่ เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรมและ เที่ยงธรรม	3.31	0.98	3.49	0.97	-1.62
43. กระตุ้นให้รู้จักการเสียสละ เห็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว เช่น สละทรัพย์ หรือสิ่งของบางส่วนให้คนยากจนหรือผู้ประสบภัย ต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริเวณโรงเรียน	3.64	0.93	3.63	0.89	0.14

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
44. ชี้แนะให้ละเว้นจากการชู้ตปิด	3.48	0.95	3.60	0.95	-1.15
45. ส่งเสริมให้พูดความจริง	3.53	0.99	3.75	0.94	-2.06*
46. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ทำให้เกิดความ แตกแยกหรือการทะเลาะวิวาท	3.47	0.98	3.68	0.97	-1.92
47. ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ ชู้ตเพื่อเจ้า	3.64	0.89	3.88	0.92	-2.30*
48. ชี้แนะให้ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	3.44	1.04	3.41	1.16	0.26
49. ชี้แนะให้ละเว้นการละเมิดสิ่งที่ เป็นของรักและ หวงแทนของผู้อื่น	3.52	0.96	3.50	0.99	0.22
50. ส่งเสริมให้รู้จักพอใจในสิ่งของที่ตนมีอยู่	3.40	1.03	3.56	0.98	-1.45
51. ชี้แนะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมีนเมาและสิ่งเสพติด	3.68	1.04	3.73	1.05	-0.38
52. ฝึกให้รู้จักควบคุมตน มีสติรอบคอบ รู้สึกตัวและ รับรู้ในสิ่งที่ตนกระทำ	3.52	1.02	3.55	0.94	-0.24
53. ฝึกให้รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ของตน เช่น หลีกเลี่ยงการทิ้งงานเสียกลางคัน ระวังความ โกรธเมื่อไม่พอใจหรือถูกกลั่นแกล้ง	3.40	1.03	3.48	0.98	-0.72
54. ฝึกให้มีความอดทน เช่น อดทนต่อความทิว กระหายได้เมื่อยังไม่ถึงเวลาพัก อดทนทำงาน ที่ค้างค้างให้เสร็จ อดทนเมื่อถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม ถูกดูหรือถูกดักเตือน	3.45	1.05	3.55	0.95	-0.95

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
55. อบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื้อพ้อง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดา มารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่ง ด้วยความเต็มใจ	3.81	0.90	3.91	0.92	-0.98
56. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น อนุญาต เจ้าของก่อนหยิบสิ่งของไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้เงินครบจำนวนและคืนตามกำหนด	3.55	1.02	3.75	0.98	-1.74
57. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำ ข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบจาก เพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการ ทำงานอื่นในชั่วโมงเรียน	3.83	0.93	4.00	0.94	-1.59
รวม	3.51	0.83	3.62	0.74	-1.28

* P < .05

จากตารางที่ 22 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการปฏิบัติตาม คุณธรรมของศาสนา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2 บทบาท คือ ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อแจ้ง การส่งเสริมให้พูดความจริง แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาท จริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ในบทบาท ดังกล่าวจากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้กล่าวว่า ครูมีการรับรู้ในบทบาทที่ตนได้ปฏิบัติจริง ดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ผู้บริหารรับรู้ในบทบาทดังกล่าว

นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 18 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการ ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาในบทบาทดังกล่าว

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่เด็กเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สถาบันชาติ					
58. ชี้แนะให้แจ้งเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อพบเหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ	3.31	1.13	3.22	1.01	0.78
59. ส่งเสริมให้ช่วยป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ	3.38	1.06	3.37	0.99	0.10
60. สนับสนุนให้นิยมใช้ของไทย	3.44	1.01	3.57	1.01	-1.10
61. ชี้แนะให้เห็นความสำคัญของความสามัคคีและความร่วมมือกันของบุคคลในชาติ	3.60	1.02	3.60	0.93	-0.04
62. เชิญชวนให้ร่วมบริจาคทรัพย์บำรุงขวัญทหาร ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ	3.51	1.10	3.36	1.00	1.32
63. ชี้แนะให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีความประพฤติกดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ	3.70	0.94	3.83	0.92	-1.23
64. ส่งเสริมการยกย่องให้เกียรติผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ	3.56	1.05	3.54	0.98	0.15
65. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงอยู่ของชาติ	3.49	1.04	3.49	0.99	-0.02
2. สถาบันศาสนา					
66. สนับสนุนการศึกษาศาสนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง	3.65	1.01	3.40	0.96	2.28*

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
67. สร้างเสริมให้มีความเลื่อมใสในหลักธรรม คำสอนของศาสนา	3.77	1.00	3.43	1.03	2.92**
68. ชี้แนะให้นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	3.55	1.03	3.44	1.05	0.90
69. ส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัยที่กระทบ กระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา	3.34	1.18	3.24	1.03	0.83
70. ชักชวนให้อุปถัมภ์ภิกษุสงฆ์ด้วยอาหารและสิ่งของ เครื่องใช้ที่จำเป็น เมื่อมีโอกาส	3.24	1.11	3.31	1.03	-0.56
71. ชักชวนให้ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา เช่น ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ร่วมกิจกรรมทำความ สะอาดบริเวณวัดตามโอกาส	3.75	0.98	3.55	0.99	1.82
72. อบรมให้ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	3.46	1.08	3.52	1.04	-0.49
73. เชิญชวนให้มีส่วนร่วมในศาสนพิธี เช่น ร่วมทำบุญ ถือศีล ฟังเทศน์ในวันพระหรือวันสำคัญ	3.65	1.04	3.47	1.03	1.54
74. ส่งเสริมการแสดงความเคารพเทิดทูนศาสนา ละเว้นกระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่นเหยียดหยาม	3.56	0.96	3.59	0.95	-0.25
75. ส่งเสริมให้ใช้คำพูดหรือแสดงกิริยาที่เป็นการแสดง ความเคารพศาสนาอื่น	3.45	1.02	3.40	1.01	0.45

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. สถาบันพระมหากษัตริย์					
76. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์	3.99	0.89	3.67	1.01	2.88**
77. สร้างเสริมความภาคภูมิใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	3.86	0.89	3.71	0.96	1.41
78. ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์	3.93	0.86	3.74	1.00	1.72
79. ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	4.11	0.88	3.81	1.01	2.66**
80. กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	3.95	0.96	3.77	1.00	1.57
รวม	3.62	0.83	3.52	0.78	1.07

** P < .01   { * P < .05 }

จากตารางที่ 23 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3 บทบาท คือ สร้างเสริมให้มีความเลื่อมใสในหลักธรรมคำสอนของศาสนา อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ และมีการรับรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 1 บทบาท คือ สนับสนุนการศึกษาศาสนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในบทบาทดังกล่าว จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ กล่าวได้ว่าผู้บริหารมีการรับรู้ในบทบาทที่ครูได้ปฏิบัติจริง ดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูรับรู้ในบทบาทดังกล่าว

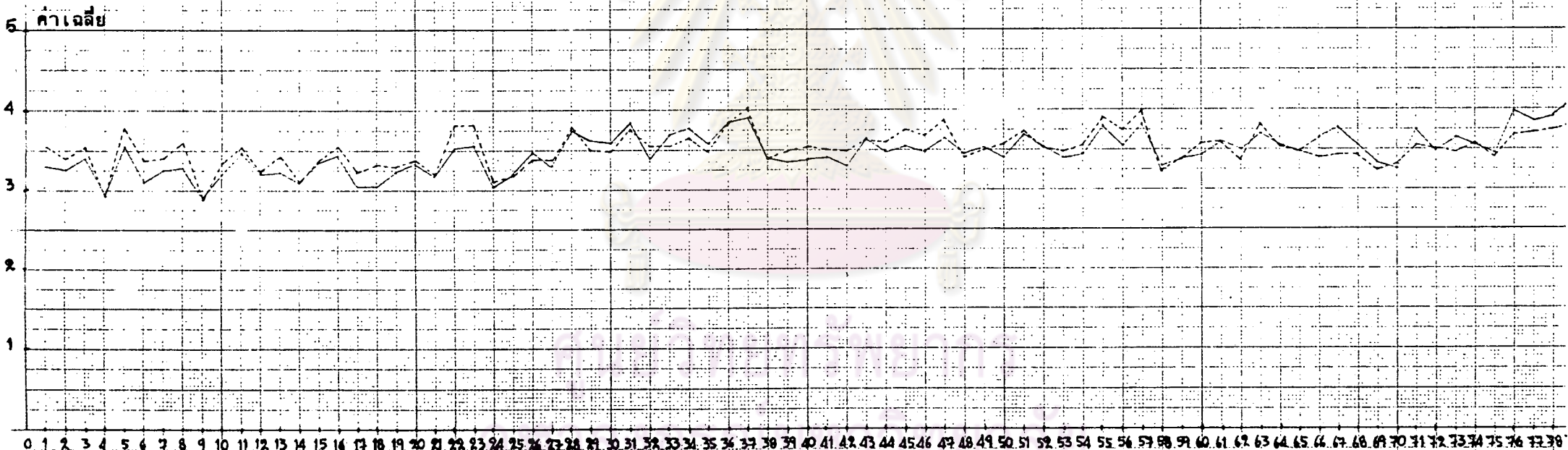
นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 19 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีการรับรู้สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3 กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (X) การรับระหว่างผู้บริหารกับครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

————— บทบาทจริง
 - - - - - บทบาทที่คาดหวัง

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 80 ข้อ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนในห้องเรียน และเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาจากบทเรียนที่สงสัย	4.05	0.72	4.07	0.79	-0.20
2. แนะนำให้ทบทวนบทเรียนทุกวัน	4.03	0.83	3.94	0.89	0.92
3. ฝึกให้ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง	4.13	0.71	3.97	0.88	1.91
4. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ตรวจหนังสือ และอุปกรณ์การเรียนทั้งก่อนไปและกลับจาก โรงเรียนทุกครั้ง ซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ ของตนเอง	3.95	0.87	3.75	0.94	1.89
5. สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เช่น ทำการบ้าน ให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา	4.26	0.77	4.17	0.84	0.95
6. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เช่น ตรวจทานการทำงานทุกครั้ง	4.12	0.74	3.96	0.88	1.86
7. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยให้ความ ช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างเต็มที่และ เต็มความสามารถ	4.17	0.77	3.99	0.86	1.83
8. ฝึกให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.11	0.78	4.07	0.85	0.44
9. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น หารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือ วันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือใช้ส่วนตัว	3.83	0.77	3.63	0.96	2.12*

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และ มีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. แนะนำให้รู้จักคิดอย่างรอบคอบก่อนกระทำการ ใด ๆ และพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.06	0.78	3.92	0.90	1.44
11. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตทุกประเภท	4.25	0.82	4.05	0.92	1.95
12. กระตุ้นให้มีความสนใจและพยายามติดตาม ข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนตลอดเวลา	3.98	0.78	3.90	0.84	0.89
รวม	4.08	0.59	3.95	0.65	1.76

* P < .05

จากตารางที่ 24 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 1 บทบาท คือ การส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ทหารายได้พิเศษในช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดไว้ใช้เพื่อการศึกษาหรือใช้ส่วนตัว แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ในบทบาทดังกล่าว จากค่าเฉลี่ย นำหนักการรับรู้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังในบทบาทดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูคาดหวัง

นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
11 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังสอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครูในการ
ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ชยันตมัน เพียร และมีความรับผิดชอบในบทบาทดังกล่าว

ศูนย์วิทยจักรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 13 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13. ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการดำเนินชีวิต					
ตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของตน	4.12	0.77	3.89	0.84	2.47*
14. สอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น ดื่กอาหาร					
พอรับประทานและทานให้หมดจาน	4.08	0.87	3.76	0.91	3.14**
15. ส่งเสริมการใช้สิ่งของเครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์					
การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	4.19	0.83	3.86	0.90	3.27**
16. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และ					
คุ้มค่ามากที่สุด เช่น รีบทำการบ้านให้เสร็จ					
เรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด คั้นคว่ำ					
หาความรู้ช่วง เวลาพักกลางวันในห้องสมุด					
ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง	4.30	0.77	4.00	0.92	3.23**
17. สนับสนุนการซื้อสิ่งของโดยให้ไตร่ตรอง					
อย่างรอบคอบถึงคุณค่าและประโยชน์มากกว่า					
เชื่อคำโฆษณาหรือซื้อตามผู้อื่น	4.01	0.84	3.82	0.90	1.92
18. แนะนำให้เลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น	4.02	0.85	3.83	0.90	1.89
19. แนะนำให้รู้จักจัดงานอย่างประหยัด ใช้จ่าย					
เท่าที่จำเป็น	4.14	0.89	3.83	0.98	2.85**
20. สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของและสามารถนำไป					
ใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้แล้ว					
ให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อคนอื่นจะได้ใช้ประโยชน์ต่อไป	4.21	0.76	3.87	0.93	3.76**

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการประหยัดและออม แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 13 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
21. ชี้แนะให้รู้จักใช้และบำรุงรักษาทรัพย์สินของตน เช่น ซ่อมแซม เสื้อผ้าและสิ่งของเครื่องใช้ด้วยตนเอง	4.10	0.87	3.78	0.94	3.06**
22. ส่งเสริมให้รู้จักใช้และดูแลรักษาทรัพย์สินของ ส่วนรวม เช่น รักษาโต๊ะ เก้าอี้ และของใช้ ต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สะอาด และเป็นระเบียบ อยู่เสมอ ปิดไฟและน้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้หรือ พบว่าถูกเปิดทิ้งไว้	4.36	0.82	4.16	0.94	1.91
23. ตักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน	4.33	0.82	4.09	0.93	2.30*
24. ชี้แนะให้รู้จักแบ่งเงินที่ได้รับเป็นสัดส่วนและ ซื้อสิ่งของตามที่กำหนดไว้	4.00	0.82	3.72	0.93	2.74**
25. ส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับธนาคารหรือเก็บ ออมไว้กับตน	3.99	0.81	3.75	0.97	2.46*
รวม	4.14	0.66	3.87	0.73	3.31**

** P < .01   * P < .05

จากตารางที่ 25 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการประหยัดและออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 7 บทบาท บทบาทที่มีความคาดหวังแตกต่างกันมาก คือ สอนให้รู้จักเก็บรักษาสิ่งของและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บรักษาหนังสือที่ใช้แล้ว ให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อคนอื่นจะได้ใช้ประโยชน์ต่อไป ส่งเสริมการใช้สิ่งของเครื่องใช้ เช่น อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ และคุ้มค่ามากที่สุด เช่น รับประทานอาหารให้เสร็จเรียบร้อย ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด ค้นคว้าหาความรู้ช่วงเวลาพักกลางวันในห้องสมุด ทำแบบฝึกหัดที่โรงเรียนเมื่อมีเวลาว่าง สอนให้มีความพอดีในการบริโภค เช่น ดักอาหารพอรับประทานและทานให้หมดจาน ชี้นะให้รู้จักใช้ และบำรุงรักษาทรัพย์สินของตน เช่น ซ่อมแซมเสื้อผ้าและสิ่งของเครื่องใช้ด้วยตนเอง และมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3 บทบาท คือ ส่งเสริมให้ยอมรับและพอใจในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและสภาพของตน ส่งเสริมการฝากออมทรัพย์กับธนาคาร หรือเก็บออมไว้กับตน ดักเตือนเมื่อเห็นการขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ กำแพง หรือสิ่งอื่น ๆ ในโรงเรียน แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม ในบทบาทดังกล่าวจากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้กล่าวได้ว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังในบทบาทดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูคาดหวัง

นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออมในบทบาทดังกล่าว

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. ส่งเสริมให้รู้จักดูแลรักษายานให้สะอาดเรียบร้อย และเป็นระเบียบ	4.22	0.77	3.93	0.89	2.94**
27. อธิบายถึงผลเสียของการทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำ ลำคลอง ถนน และในสวนสาธารณะ	4.23	0.80	3.89	0.95	3.55**
28. ชี้แนะให้ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	4.37	0.76	4.10	0.90	2.95**
29. ส่งเสริมให้ช่วยกันรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ในสวน สาธารณะและละเว้นการทำลายสาธารณสมบัติ	4.34	0.78	3.97	0.91	3.68**
30. ส่งเสริมให้รู้จักใช้สิทธิของตน เช่น ใช้บริการ ห้องสมุดและบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้	4.23	0.76	3.96	0.91	2.99**
31. อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึง โรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ	4.43	0.74	4.09	0.88	3.48**
32. ฝึกให้รู้จักเข้ารับบริการตามลำดับก่อนหลัง เช่น การเข้าแถวซื้ออาหารและเครื่องดื่มอย่าง เป็นระเบียบ การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารและ รอให้ผู้โดยสารลงจากรถเรียบร้อยก่อนแล้วจึงขึ้น การเข้าแถวซื้อบัตรชมภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ และการใช้โทรศัพท์	4.34	0.81	3.99	0.90	3.42**
33. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เมื่อมีปัญหาหรือ ข้อพิพาทกับเพื่อนนักเรียน หรือบุคคลอื่นทั้งในและ นอกบริเวณโรงเรียน	4.26	0.79	3.96	0.90	3.01**

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 12 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
34. อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามถนน ตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย ละเว้นการ ท้อยโทน ยื่นแขนหรือศีรษะออกนอกรถโดยสาร	4.32	0.78	4.02	0.96	3.23**
35. ชี้แนะให้แจ้งครูหรือฝ่ายปกครองเมื่อเห็นเพื่อน หรือนักเรียนคนอื่นทำผิดระเบียบวินัย	4.22	0.76	3.94	0.86	2.90**
36. อบรมให้ปฏิบัติตามตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนและตามกฎหมายบ้านเมือง	4.45	0.73	4.13	0.90	3.68**
37. แนะนำให้แต่ง เครื่องแบบที่สะอาด เรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบ	4.42	0.73	4.23	0.83	2.04*
รวม	4.32	0.63	4.02	0.71	3.79**

** P < .01 * P < .05

จากตารางที่ 26 พบว่าการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังแตกต่าง ทุกบทบาท กล่าวคือ มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 11 บทบาท บทบาทที่มีความคาดหวังแตกต่างกันมาก คือ การส่งเสริมให้ช่วยกันรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ในสวนสาธารณะและ

ละเว้นการทำลายสาธารณสมบัติ อบรมให้ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนและตามกฎหมายบ้านเมือง อธิบายถึงผลเสียของการทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง ถนน และในสวนสาธารณะ อบรมให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่น มาถึงโรงเรียนแต่เช้าหรือก่อนเวลาเคารพธงชาติ เข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ ฝึกให้รู้จักเข้ารับบริการตามลำดับก่อนหลัง เช่น การเข้าแถวซื้ออาหารและเครื่องดื่มอย่างเป็นระเบียบ การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารและรอให้ผู้โดยสารลงจากรถเรียบร้อยก่อนแล้วจึงขึ้น การเข้าแถวซื้อบัตรชมภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ และการใช้โทรศัพท์ อบรมให้รู้จักปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย ละเว้นการท้อยโทน ยื่นแขนหรือศีรษะออกนอกกรดโดยสาร ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เมื่อมีปัญหาหรือข้อพิพาทกับเพื่อนนักเรียน หรือบุคคลอื่นทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน และมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 1 บทบาท คือ แนะนำให้แต่งเครื่องแบบที่สะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบ แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายในบทบาทดังกล่าวจากคำเฉลยนำหนัก การรับรู้กล่าวได้ว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังในบทบาทดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูคาดหวัง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
38. อบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่น และการทำร้ายสัตว์	4.12	0.84	3.89	0.92	2.20*
39. ส่งเสริมให้มีความเมตตา คือ ปรารถนาให้ผู้อื่น มีความสุข	4.12	0.78	3.92	0.88	2.07*
40. ส่งเสริมให้มีความกรุณา คือ แสดงความสงสาร และช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ชุคปลอมโยนหรือให้ กำลังใจ เมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ช่วยเหลือทำการ งานเมื่อเพื่อนไม่สบาย ช่วยซื้อของจากคนพิการ	4.12	0.82	3.95	0.90	1.73
41. ส่งเสริมให้รู้จักแสดงความยินดีอย่างจริงใจใน ความสำเร็จหรือความสุขของผู้อื่น เช่น แสดง ความยินดีกับเพื่อน หรือผู้ที่รู้จักเมื่อเขาชนะใน การแข่งขัน การประกวดต่าง ๆ	4.19	0.81	3.93	0.92	2.54*
42. ชี้นำให้มีใจเป็นกลาง มองสภาพและปัญหาที่ เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรมและเที่ยงธรรม	4.09	0.83	3.94	0.89	1.46
43. กระตุ้นให้รู้จักการเสียสละ เห็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว เช่น สละ ทรัพย์สินหรือสิ่งของบางส่วนให้คนยากจนหรือผู้ ประสบภัยต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริเวณ โรงเรียน	4.24	0.81	4.00	0.89	2.40*
44. ชี้นำให้ละเว้นจากการชุกปิด	4.19	0.79	3.96	0.96	2.48*

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
45. ส่งเสริมให้พูดความจริง	4.22	0.76	4.08	0.93	1.57
46. ชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ทำให้เกิดความ แตกแยกหรือการทะเลาะวิวาท	4.19	0.80	4.03	0.87	1.68
47. ดักเตือนเมื่อนักเรียนพูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า	4.22	0.75	4.10	0.89	1.35
48. ชี้แนะให้ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	4.19	0.83	3.91	0.97	2.59**
49. ชี้แนะให้ละเว้นการละเมิดสิ่งที่ เป็นของรักและ หวงแหนของผู้อื่น	4.23	0.78	3.92	0.87	3.22**
50. ส่งเสริมให้รู้จักพอใจในสิ่งของที่ตนมีอยู่	4.10	0.76	3.93	0.89	1.77
51. ชี้แนะให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมีนเมาและสิ่งเสพติด	4.29	0.76	4.09	0.91	2.27*
52. ฝึกให้รู้จักควบคุมตน มีศีรอบคอบ รู้สึกตัวและ รับรู้ในสิ่งที่ตนกระทำ	4.15	0.81	4.00	0.88	1.50
53. ฝึกให้รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ของตน เช่น หลีกเลี่ยงการทำงานเสียดกลางคืน ระวังความ โกรธเมื่อไม่พอใจหรือถูกกลั่นแกล้ง	4.17	0.82	3.94	0.90	2.31*
54. ฝึกให้มีความอดทน เช่น อดทนต่อความทิว กระหายได้เมื่อยังไม่ถึงเวลาพัก อดทนทำงาน ที่คั่งค้างให้เสร็จ อดทนเมื่อถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม ถูกดูหรือถูกดักเตือน	4.20	0.78	3.94	0.87	2.67**

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 20 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
55. อบรมให้มีความกตัญญูกตเวที เช่น เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความเต็มใจ	4.49	0.64	4.26	0.87	2.85**
56. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบสิ่งของไปใช้และส่งคืนทุกครั้ง ชดใช้เงินครบจำนวนและคืนตามกำหนด	4.31	0.76	4.14	0.87	1.78
57. ส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เช่น ทำข้อสอบด้วยตนเอง ละเว้นการลอกคำตอบจากเพื่อนหรือเปิดตำราเวลาสอบ ละเว้นการทำงานอื่นในชั่วโมงเรียน	4.32	0.86	4.21	0.90	1.09
รวม	4.21	0.64	4.01	0.72	2.50*

** P < .01 * P < .05

จากตารางที่ 27 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการปฏิบัติ ตามคุณธรรมของศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 4 บทบาท คือ ชี้นำให้ละเว้นการละเมิดสิ่งที่เป็นของรักและหวงแหนของผู้อื่น อบรมให้มีความกตัญญูต่เวที เช่น เชื้อพ้องและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานตามที่ท่านสั่งด้วยความเต็มใจ ผูกให้มีความอดทน เช่น อดทนต่อความทิวกระหายได้เมื่อยังไม่ถึงเวลาพัก อดทนทำงานที่คั่งค้างให้เสร็จ อดทนเมื่อถูกอุทหมิ่นเหยียดหยาม ถูกดูหรือถูกดักเตือน ชี้นำให้ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 7 บทบาท คือ ส่งเสริมให้รู้จักแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจังในความสำเร็จหรือความสุขของผู้อื่น เช่น แสดงความคิดเห็นกับเพื่อนหรือผู้ที่รู้จักเมื่อเขาชนะในการแข่งขัน การประกวดต่าง ๆ ชี้นำให้ละเว้นจากการพูดปด กระตุ้นให้รู้จักการเสียสละ เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว เช่น สละทรัพย์สินหรือสิ่งของบางส่วนให้คนยากจนหรือผู้ประสบภัยต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริเวณโรงเรียน ผูกให้รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ของตน เช่น หลีกเสี่ยงการทำงานเสียกลางคัน ระวังความโกรธเมื่อไม่พอใจหรือถูกกลั่นแกล้ง ชี้นำให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งมีนเมาและสิ่งเสพติด อบรมให้ละเว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่นและการทำร้ายสัตว์ ส่งเสริมให้มีความเมตตา คือ ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ในบทบาทดังกล่าว จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้กล่าวได้ว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังในบทบาทดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูคาดหวัง

นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 7 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังที่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาในบทบาทดังกล่าว

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 6 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สถาบันชาติ					
58. ชี้แนะให้แจ้งเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อพบเหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ	4.18	0.81	3.83	0.91	3.46**
59. ส่งเสริมให้ช่วยป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ	4.21	0.82	3.92	0.91	2.87**
60. สนับสนุนให้นิยมใช้ของไทย	4.31	0.76	4.02	0.93	3.20**
61. ชี้แนะให้เห็นความสำคัญของความสามัคคีและความร่วมมือกันของบุคคลในชาติ	4.31	0.78	3.99	0.97	3.34**
62. เชิญชวนให้ร่วมบริจาคทรัพย์สินบำรุงขวัญทหาร ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ	4.17	0.74	3.82	0.99	3.82**
63. ชี้แนะให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ	4.30	0.72	4.16	0.83	1.50
64. ส่งเสริมการยกย่องให้เกียรติผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ	4.26	0.77	3.98	0.86	2.89**
65. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงอยู่ของชาติ	4.26	0.77	3.93	0.91	3.31**
2. สถาบันศาสนา					
66. สนับสนุนการศึกษาศาสนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง	4.27	0.74	3.90	0.85	3.93**

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ (ต่อ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
67. สร้างเสริมให้มีความเลื่อมใสในหลักธรรมคำสอน ของศาสนา	4.27	0.74	3.93	0.91	3.81**
68. ชี้แนะให้นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	4.28	0.74	3.94	0.95	3.76**
69. ส่งเสริมให้ช่วยกันสอดส่องป้องกันภัยที่กระทบ กระเทือนต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนา	4.13	0.85	3.76	0.93	3.57**
70. ชักชวนให้อุปถัมภ์ภิกษุสงฆ์ด้วยอาหารและสิ่งของ เครื่องใช้ที่จำเป็น เมื่อมีโอกาส	4.10	0.80	3.77	0.93	3.21**
71. ชักชวนให้ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา เช่น ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ร่วมกิจกรรมทำความ สะอาดบริเวณวัดตามโอกาส	4.28	0.75	3.93	0.92	3.92**
72. อบรมให้ละเว้นการทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา	4.25	0.74	3.97	0.94	3.10**
73. เชิญชวนให้มีส่วนร่วมในศาสนพิธี เช่น ร่วมทำบุญ ถือศีล ฟังเทศน์ในวันพระหรือวันสำคัญ	4.28	0.68	3.87	0.91	4.82**
74. ส่งเสริมการแสดงความเคารพเทิดทูนศาสนา ละเว้นกระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่นเหยียดหยาม	4.27	0.78	4.01	0.85	2.72**
75. ส่งเสริมให้ใช้คำพูดหรือแสดงกิริยาที่เป็นการ แสดงความเคารพศาสนาอื่น	4.16	0.78	3.87	0.91	2.87**

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกรายข้อ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) จำนวน 23 ข้อ (คือ)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. สถาบันพระมหากษัตริย์					
76. อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์	4.47	0.73	4.05	0.93	4.70 **
77. สร้างเสริมความภาคภูมิใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.45	0.64	4.09	0.88	4.56 **
78. ชี้แนะให้ละเว้นการกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์	4.53	0.66	4.14	0.89	4.72 **
79. ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	4.52	0.66	4.14	0.89	4.63 **
80. กระตุ้นให้ร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม เนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	4.42	0.74	4.12	0.91	3.32 **
รวม	4.29	0.61	3.96	0.72	4.53 **

** P < .01

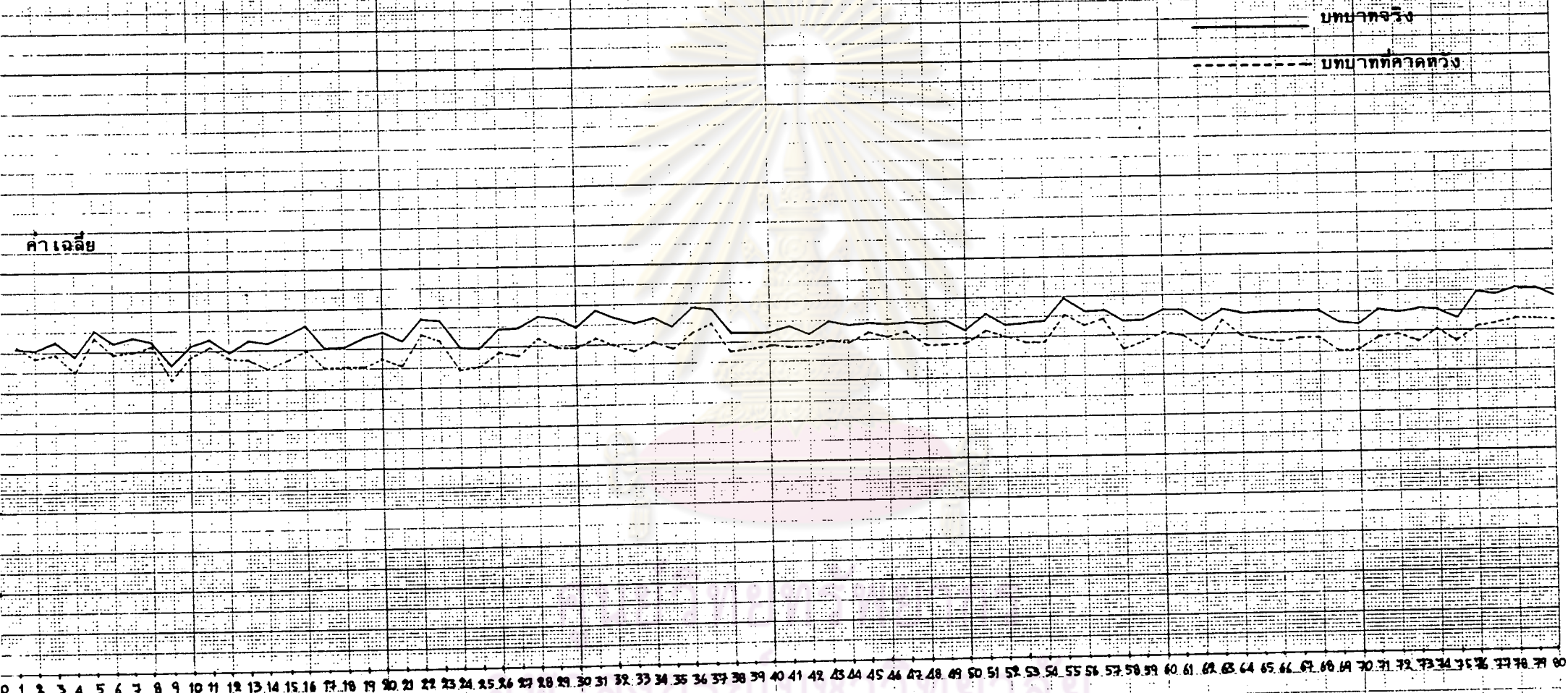
จากตารางที่ 28 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบทบาท พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 22 บทบาท บทบาทที่มีความคาดหวังแตกต่างกันมาก คือ เชิญชวน ให้มีส่วนร่วมในศาสนพิธี เช่น ร่วมทำบุญ ถวายทาน ฟังเทศน์ในวันพระหรือวันสำคัญ ชี้แนะให้ละเว้น การกระทำหรือใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาหรือวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ สร้างเสริมความภาคภูมิใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการศึกษาศาสนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชักชวนให้ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา เช่น ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ร่วมกิจกรรมทำความสะอาดบริเวณวัดตามโอกาส แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในบทบาทดังกล่าว จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้กล่าวได้ว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังในบทบาทดังกล่าวข้างต้นมากกว่าที่ครูคาดหวัง

นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 1 บทบาท แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในบทบาทดังกล่าว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4 กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) การรับรู้ระหว่างผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูในการ
ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

แบบสอบถามเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำนวน 80 ข้อ

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริง และบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน เสนอในตารางที่ 29 - 30

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน ด้วยการทดสอบค่าที (t - test)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ		จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร	100	3.24	0.72	-1.80
	ครู	339	3.38	0.68	
การประหยัดและออม	ผู้บริหาร	100	3.25	0.82	-1.39
	ครู	339	3.37	0.74	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ผู้บริหาร	100	3.65	0.78	0.37
	ครู	339	3.62	0.74	
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร	100	3.51	0.83	-1.28
	ครู	339	3.62	0.74	
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร	100	3.62	0.83	1.07
	ครู	339	3.52	0.78	
รวม	ผู้บริหาร	100	3.48	0.74	-0.46
	ครู	339	3.52	0.67	

จากตารางที่ 29 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทจริงของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกด้าน กล่าวคือ ทั้งผู้บริหารและครูมีการรับรู้ที่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับบทบาทที่ครูได้ปฏิบัติจริงในทุกด้าน

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามด้านและรวมทุกด้าน ด้วยการทดสอบค่าที (t - test)

การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ		จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร	100	4.08	0.59	1.76
	ครู	339	3.95	0.65	
การประหยัดและออม	ผู้บริหาร	100	4.14	0.66	3.31**
	ครู	339	3.87	0.73	
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ผู้บริหาร	100	4.32	0.63	3.79**
	ครู	339	4.02	0.71	
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ผู้บริหาร	100	4.21	0.64	2.50*
	ครู	339	4.01	0.72	
การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ผู้บริหาร	100	4.29	0.61	4.53**
	ครู	339	3.96	0.72	
รวม	ผู้บริหาร	100	4.22	0.58	3.48**
	ครู	339	3.97	0.65	

** P < .01 * P < .05

จากตารางที่ 30 พบว่า การรับรู้ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 ในด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการมี

ระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา กล่าวคือ ผู้บริหารคาดหวังที่จะให้ครูมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานในด้านดังกล่าวสูงกว่าที่ครูคาดหวัง ส่วนด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ ทั้งผู้บริหารและครูมีความคาดหวังที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของครูในด้านดังกล่าว

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู

5.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร

จากแบบสอบถามของผู้บริหารที่ได้รับคืน จำนวน 100 ฉบับ จากแบบสอบถามปลายเปิด มีผู้ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48 ซึ่งผู้ตอบปัญหาที่มาจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีจำนวนผู้ตอบไม่เท่ากัน แบ่งเป็นปัญหาและข้อเสนอแนะที่มาจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และปัญหาอื่น ๆ ดังนี้

ก. ปัญหาที่มาจากผู้บริหาร

จากจำนวนผู้บริหารตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากผู้บริหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 52.08 ตามความสำคัญของปัญหาเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากมีภาระหน้าที่หลายอย่างทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน งานภายนอกโรงเรียน เช่น การประชุมกลุ่มของโรงเรียน ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาหรือโอกาสในการอบรม สั่งสอน ชี้แนะแก่นักเรียนมากนัก
2. ผู้บริหารบางคนไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อแก่นักเรียน เนื่องจากความเคยชินในการปฏิบัติตนตามลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ไม่ดีบางอย่าง เช่น ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
3. ไม่ได้กำหนดแผนปฏิบัติการและวิธีดำเนินการสำหรับครูในการปลูกฝัง

4. ไม่สามารถจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครู เพื่อให้ครูเข้าใจค่านิยมพื้นฐานได้อย่างละเอียด
5. ไม่สามารถติดตามบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง
6. ยังหาวิธีการที่ดีสำหรับปลูกฝังให้ได้ผลต่อเนื่องไม่ได้ นอกจากอบรม สิ่งสอน อธิบายและชี้แนะเท่านั้น
7. ไม่ศรัทธาในค่านิยมพื้นฐาน มองว่าเป็นเรื่องการเมือง รัฐบาลคงไม่ทำจริงจังหรือส่ง เสริมตลอดไป
8. ไม่ได้ให้การสนับสนุนครูที่เสียสละเวลาและประโยชน์ส่วนตัว เพื่อการปลูกฝังและสร้าง เสริมค่านิยมพื้นฐาน
9. ไม่มีความรู้พอที่จะอธิบายให้ครูที่ไม่ได้นับถือพุทธศาสนาฟังในที่ประชุมได้
10. อาจมีอายุมากเกินไป ทำให้ขาดเทคนิคจูงใจในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากผู้บริหารจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.08 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ควรกระจายงานและหน้าที่รับผิดชอบให้กับบุคคลอื่นบ้าง เพื่อจะได้มีเวลาและโอกาสใกล้ชิดนักเรียนมากขึ้น
2. สสำรวจข้อบกพร่องของคนพร้อมทั้งพยายามปรับปรุงแก้ไข และปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียน
3. กำหนดนโยบายที่ชัดเจนพร้อมแนวปฏิบัติ

4. จัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูอาจารย์ในโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจ และเห็นคุณค่าของการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน มีความรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติ โดยเชิญวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้เรื่องค่านิยมพื้นฐานมาบรรยาย

5. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และหาทางปรับปรุงแก้ไข

6. ร่วมมือกับคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน จัดทำ โครงการกิจกรรม เพื่อปลูกฝังและสร้าง เสริมค่านิยมพื้นฐาน

7. ผู้บริหารควร เสนอให้กลุ่มโรงเรียนบรรจุ เรื่องค่านิยมพื้นฐาน ไว้ในโครงการของกลุ่มด้วย

8. สนับสนุนและส่งเสริมผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังค่านิยม พื้นฐาน

9. พยายามศึกษารายละเอียดของศาสนาอื่นนอกจากพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จะได้น่ามากล่าวร่วมกันได้

ข. ปัญหาที่มาจากครู

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากครู จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ตามความสำคัญของปัญหา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการสอนเนื้อหาทางวิชาการมากกว่าที่จะ อบรมความประพฤติ เนื่องจากเนื้อหาในแต่ละรายวิชา มีจำนวนมากจึงต้องเร่งสอนให้ทันหลักสูตร

2. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน อาจมาจากลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ไม่ดีบางอย่างของครู เช่น นิยมความหุงเพื่อ ขาดระเบียบวินัย และไม่ เคารพกฎหมาย นอกจากนี้ ยังแต่งกายและไว้ทรงผมที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นครู เล่นการพนัน คีฬาสุรา ทำให้การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียนไม่ได้ผล

3. ครูส่วนหนึ่งขาดศรัทธาในอาชีพครู ทำให้ละเลยขาดความ เอาใจใส่และขาดความรับผิดชอบที่จะอบรม ปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

4. เนื่องจากสภาพ เศรษฐกิจ ในสังคมปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้ครู สละเวลาหรือทุ่มเทให้กับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียนได้มากนัก เพราะต้องใช้เวลา นอกเหนือเวลาราชการหารายได้พิเศษเพื่อการดำรงชีพ

5. ไม่เข้าใจความหมายและจุดมุ่งหมายของค่านิยมพื้นฐาน จึงขาดศรัทธาในค่านิยมพื้นฐานและไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

6. มีภาระหน้าที่มาก เช่น มีจำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์มาก ทำงานหลายหน้าที่ ทำให้ไม่ค่อยมีโอกาสรอบรดูแลหรือใกล้ชิดกับนักเรียน

7. มีครูที่สอนบางวิชาและบางคนเท่านั้นที่พยายามสอดแทรก การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานในการสอน ทำให้นักเรียนไม่เห็นความค่อเนื่องหรือเกิดความซาบซึ้งได้

8. ครูบางคนอาจเด็กเกินไป ไม่เข้าใจลักษณะของครูที่ดีจึงไม่พยายามปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียน

9. ครูขาดเทคนิควิธีในการปลูกฝังที่จะทำให้นักเรียนสนใจและไม่เบื่อ

10. ไม่ติดตามผลดำเนินการปลูกฝังของตน

11. ครูที่นับถือศาสนาอื่นคิดว่ารายละเอียดต่าง ๆ ของค่านิยมพื้นฐานเป็นเรื่องของศาสนาพุทธ จึงละเลยที่จะปลูกฝังและไม่สนใจ

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากครู จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ตาม ความสำคัญของข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจและชี้แนะให้ครูเห็นคุณค่าความสำคัญ และมีศรัทธาต่อการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน โดยจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูเพื่อครูจะได้ให้ความร่วมมือในการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครครู เน้นวิธีการคัดเลือก ผู้ที่จะเป็นครู โดยคำนึงถึงลักษณะส่วนตัวและความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ได้บุคคลที่รักและศรัทธา ในอาชีพนี้เป็นอย่างแท้จริง

3. ผู้บริหารต้องให้ความอบอุ่น ความยุติธรรม ความเสมอภาค แก่ครู และจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งติดตาม ผลการปลูกฝังอยู่เสมอ
4. โรงเรียนกำหนดนโยบายการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานสำหรับ ครู เพื่อให้ครูได้ประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย ซึ่งจะ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
5. ครูควรสำรวจตนเองและปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน
6. เสียสละเวลาและมีความตั้งใจจริงในการปลูกฝัง พยายามหาเวลาเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรม เสริมสร้างค่านิยม
7. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องของการเป็นครูว่าไม่ใช่สอนเฉพาะความรู้ทางวิชาการ แต่ต้องสอนสิ่งอื่น ๆ ที่จะทำให้นักเรียน เป็นบุคคลที่สังคมต้องการ
8. รัฐบาลต้องปรับปรุงรายได้ของครูให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อให้ครูสามารถเลี้ยงตัวเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เพื่อจะได้มีเวลาอบรมสั่งสอนนักเรียนมากขึ้น
9. โรงเรียนพยายามจัดให้ครูที่ปรึกษามีเวลาพบและใกล้ชิดนักเรียนมากขึ้น
10. กลุ่มโรงเรียนควรจัดประชุม เพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริมครู ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียน

ค. ปัญหาที่มาจากนักเรียน

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากนักเรียน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 ตามความสำคัญของปัญหา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. นักเรียนมีพื้นฐานที่ต่างกัน เพราะมาจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ได้รับการปลูกฝังในสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เช่น นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานว่ารวยได้รับการตามใจจากบิดามารดา มักใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อและใช้สิ่งของที่มีราคาแพง เป็นอุปสรรคต่อการสร้างค่านิยมด้านการประหยัดและออม นักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจน

มีความ เป็นอยู่อย่างลำบากต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน จึงไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานและบางครั้งมีพฤติกรรมก้าวร้าวและกระด้าง นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีความยากจน มักขาดความอบอุ่นในครอบครัวขาดคนเอาใจใส่ดูแล กลายเป็นคนมีปมด้อย บางครั้งกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวและประพฤติดนินทร ะเบียบวินัย

2. นักเรียนไม่เข้าใจ ไม่เห็นคุณค่า และความสำคัญของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานจึงไม่เห็นความจำเป็นของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานในการดำเนินชีวิต

3. วัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งชอบสิ่งของแปลกใหม่ ชอบทดลอง ชอบเลียนแบบเพื่อนและคนอื่น จะแต่งกายและประพฤติดนินทรตามสมัยนิยม ต้องการแสดงพฤติกรรมที่เป็นจุดเด่นโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและความถูกต้อง ทำให้ขาดระเบียบวินัยและขาดเหตุผล มักทำอะไรตามใจตนเอง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. นักเรียนมีลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ไม่ดี เช่น ขาดความรับผิดชอบ ขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ใช้คำพูดไม่สุภาพ ไม่รักษาทริศของส่วนตัว และส่วนรวม ขาดวินัย ไม่รู้จักหน้าที่มีหลักเลียงระเบียบที่โรงเรียนตั้งขึ้น

5. นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอย่างไม่ต่อเนื่อง กล่าวคือ จะปฏิบัติเฉพาะเมื่ออยู่ในบริเวณโรงเรียน เนื่องจากไม่ได้รับการปลูกฝังอบรมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เมื่ออยู่ที่บ้าน

6. นักเรียนมุ่งแต่ความรู้ทางวิชาการ ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7. ความเชื่อทางศาสนาของนักเรียนบางคนแตกต่างกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งบางประการเมื่อได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู

8. การปฏิบัติตัวของนักเรียนเพียงเพื่อให้พ้นไปวัน ๆ หนึ่ง เนื่องจากกลัวคำสั่งและการลงโทษ ไม่ได้ทำเพราะความตั้งใจจริงหรือความศรัทธา และมองว่าเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยาก

9. นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือ เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหา และข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากนักเรียน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ครูต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักเรียน โดยชี้แจงให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานซีให้เห็นข้อดี ข้อเสีย และให้กำลังใจแก่นักเรียนในการปฏิบัติตน
2. ครูพยายามที่จะปลูกฝังและอบรมนักเรียนทุก ๆ วัน และอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัยรวมทั้งคอยติดตามการปฏิบัติตนของนักเรียน และตักเตือนทุกครั้ง เมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง
3. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้การปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู โดยเชิญผู้ปกครองมาประชุมและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งโรงเรียนให้ข้อคิดและชี้แนะให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการปลูกฝังค่านิยมที่บ้าน ซึ่งมีส่วนสนับสนุนและสร้างเสริมการปลูกฝังที่โรงเรียน
4. ผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่ดูแล และอบรมตักเตือนนักเรียนอยู่เสมอ
5. มีการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน ควรกระทำตั้งแต่ชั้นอนุบาลหรือระดับประถมศึกษา เพื่อให้นักเรียนเคยชินและปฏิบัติติดเป็นนิสัยซึ่งต้องใช้เวลาและการกระทำอย่างต่อเนื่อง
6. ครูที่ปรึกษาต้องทำตนให้เป็นที่เคารพรักของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าพบเพื่อปรึกษาปัญหา ชี้แนะสิ่งต่าง ๆ พยายามหาเวลาว่างไปเยี่ยมนักเรียน ที่มีปัญหาถึงบ้าน
7. ครูต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
8. โรงเรียนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือพานักเรียนเข้าร่วมฟังการบรรยาย อภิปรายเกี่ยวกับค่านิยมในโอกาสต่าง ๆ

9. เชิญชวนและชี้แนะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริม
ค่านิยมพื้นฐาน

10. รัฐบาลประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนหรือเยาวชนเห็นประโยชน์
ของการรักษาสาธารณสุขชาติ เชิญชวนให้นักเรียนช่วยกันรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม รวมทั้งออก
กฎหมายกำหนดโทษผู้ทำลายทรัพย์สินของบ้านเมืองให้มีโทษมากกว่าเดิม

ง. ปัญหาอื่น ๆ

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน
มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากปัญหาอื่น ๆ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 ตามความสำคัญของ
ปัญหาเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. สภาพสังคมไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีหรือเอื้ออำนวยต่อการ
ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน มีสิ่งล่อใจซึ่งมีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก เช่น ลานสเก็ต
ตู้เกม โต๊ะบิลเลียด ศูนย์การค้า แฟชั่นต่าง ๆ ที่แสดงถึงความฟุ้งเฟ้อ

2. สื่อมวลชนไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดี มักเสนอสิ่งที่ไม่ส่งเสริม
การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ทำให้นักเรียนได้รับค่านิยมผิด ๆ เช่น การโฆษณาสินค้าที่ผู้แสดงแบบ
แต่งกายและแสดงท่าทางไม่สุภาพ

3. มีความแตกต่างระหว่างสังคมภายในและภายนอกโรงเรียน
โรงเรียนสอนและจัดสภาพแวดล้อมแบบหนึ่ง แต่สภาพที่เป็นอยู่ภายนอกโรงเรียนขัดแย้งหรือมี
ลักษณะตรงกันข้ามกับสิ่งที่นักเรียนได้รับและเรียนรู้จากครูและสิ่งที่โรงเรียนจัดให้ ทำให้นักเรียน
ไขว้เขวและไม่แน่ใจว่าสิ่งใดผิดหรือถูก สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ เช่น ภายในโรงเรียนส่งเสริม
การรักษาความสะอาด แต่สภาพบ้านเมืองทั่วไปสกปรก มีการทิ้งขยะที่ต่าง ๆ ความไม่มี
ระเบียบวินัยของคน บางกลุ่มที่มีการชุมนุมประท้วงอยู่เสมอเมื่อไม่พอใจและมักจะเป็นฝ่ายได้รับ
ชัยชนะ ทำให้นักเรียนเห็นว่าวินัยไม่ใช่สิ่งสำคัญ

4. ผู้นำประเทศและผู้ที่มีบทบาทในวงสังคมต่าง ๆ ไม่ได้เป็น
ตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน เช่น การแต่งกาย การพูด มีการฝ่าฝืนระเบียบ
และใช้อภิสิทธิ์

5. สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้มีการแก่งแย่งแข่งขันและเห็นแก่ตัวมากขึ้น บิคา มารดาหรือผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตน เพราะต้องไปประกอบอาชีพ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

6. โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เท่าที่ควร ผู้ปกครองส่วนมากมักคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว ประกอบกับผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาชี้แนะหรือไม่เห็นความสำคัญของค่านิยมพื้นฐาน และไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี

7. รัฐบาลไม่ได้เผยแพร่หรือส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้การปฏิบัติงานของรัฐบาลไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากรัฐมีโรงงานผลิตสุรา บุหรี่ สลากกินแบ่ง

8. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยที่จะปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ได้ เช่น ตั้งอยู่ใกล้สถานเรียมย์หรือสิ่งบันเทิง สถานที่โรงเรียนแคบ เกินไป

9. แบบประเมินผล รบ.3 ไม่ได้ระบุหรือเน้นความสำคัญของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ทำให้ครูไม่ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเท่าที่ควร

10. โรงเรียนขาดอุปกรณ์ สื่อการสอนที่จะสนับสนุนการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน

11. มีความขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา เช่น การกราบไหว้ ทำให้ชุมชนรอบข้างที่นับถือศาสนาอื่น เข้าใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณวัดจัดขึ้นเพื่อปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมเฉพาะของศาสนาพุทธ

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนผู้บริหารที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 48 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 47.92 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ผู้นำประเทศและผู้ใหญ่ในสังคมต้องปฏิบัติตน เป็นตัวอย่างที่ดี ในเรื่องต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดงานอย่างประหยัด
2. รัฐบาลต้องถือ เป็นหน้าที่หลักในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน แก่เยาวชน พร้อมทั้งเชิญชวนและกระตุ้นกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมตื่นตัวและให้ความร่วมมือในการดำเนิน การดำเนินการ และชี้ให้เห็นว่าเป็นนโยบายสำคัญของชาติ
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน แก่เยาวชน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ควรมีบทบาทประชาสัมพันธ์และ เชิญชวน นักเรียนให้ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
4. รัฐบาลควรควบคุมการเสนอภาพ ข่าว และภาษาของหนังสือ-พิมพ์ หนังสือต่าง ๆ และป้ายโฆษณา ที่ไม่ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
5. สังคมอื่นร่วมมือกับโรงเรียน รมรงค์การปฏิบัติตามค่านิยม พื้นฐาน รวมทั้งไม่ยกย่องผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
6. กรมวิชาการควรสอดแทรกเนื้อหาการเสริมสร้างค่านิยม พื้นฐานไว้ในทุกรายวิชา
7. มีการวิเคราะห์วิจัย เพื่อหาวิธีการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานที่ เหมาะสมและได้ผล
8. ควรระบุคะแนนจริยธรรมไว้อย่างชัดเจนใน รบ.3
9. ควร เปลี่ยนวิชาพุทธศาสนาเป็นวิชาจริยธรรม โดยประสม ประสานจริยธรรมของศาสนาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งครูต้องพยายามทำความเข้าใจในศาสนา เหล่านั้นด้วย

5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครู ในการปลูกฝังค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครู

จากแบบสอบถามของครูที่ได้รับคืน จำนวน 339 ฉบับ จากแบบสอบถาม ปลายเปิด มีผู้ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38.94 ซึ่งผู้ตอบ ปัญหาที่มาจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ดังกล่าวมีจำนวนผู้ตอบไม่เท่ากัน แบ่งเป็นปัญหาและข้อเสนอแนะที่มาจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และปัญหาอื่น ๆ ดังนี้

ก. ปัญหาที่มาจากผู้บริหาร

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากผู้บริหาร จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 42.42 ตามความสำคัญของปัญหา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของโครงการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน จึงไม่สนใจ ไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและสวัสดิการ และไม่ให้ความร่วมมือ
2. ไม่ส่งเสริม กระตุ้นหรือ เชิญชวนให้ครูร่วมมือกันปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียน
3. ผู้บริหารบางคนไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียน ในการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานบางประการ และในบางครั้งซึ่งอาจเนื่องมาจากความจำเป็น บางประการ เช่น การใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางที่สะดวกรวดเร็ว
4. ไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของครู ทำให้บางครั้งผลที่ได้รับไม่เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้
5. มีเวลาให้กับการบริหารงานในโรงเรียนน้อย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยอยู่โรงเรียน ต้องไปประชุมและอบรมบ่อย จึงไม่ค่อยมีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียน
6. มีลักษณะนิสัยส่วนตัวบางอย่างที่ไม่ดี เช่น ความข่มขู่เพื่อยโสโอหังการยึดความเห็นของตนเป็นใหญ่ หัวเก่าไม่ยอมรับวิธีการใหม่
7. ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เคร่งกระเขียบเกินไป ไม่พยายามทำความเข้าใจผู้ร่วมงาน ขาดความยุติธรรม ใจไม่กว้างพอ
8. ไม่มีโครงการและแผนงานที่แน่นอน ไม่ทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกันการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานและทำโครงการปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง
9. ผู้บริหารไม่เข้าใจความหมายของค่านิยมพื้นฐานได้อย่างลึกซึ้ง จึงไม่สามารถแจกแจงรายละเอียดให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำไปปฏิบัติได้

10. นโยบายของผู้บริหารแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนส่งเสริมกิจกรรม แต่บางคนไม่ส่งเสริม ไม่เน้นนโยบายอย่างจริงจัง การปฏิบัติตามนโยบายทำเป็นครั้งคราว ไม่ได้เอาจริงจัง

11. ผู้บริหาร เน้นด้านวิชาการมากเกินไป เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ไม่จัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐานแต่มุ่งพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่มากกว่า

12. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูน้อยมาก

13. ขาดจิตวิทยาในการอบรม มักใช้วิธีการคว่ำนักเรียน ไม่เข้าใจสภาพของนักเรียนมักเอาตัวเองเข้าไปเปรียบความถูกต้องอยู่เสมอ ดัดสันใจไม่เด็ดขาด จะเข้มงวดกับนักเรียนเป็นบางครั้ง

14. การบริหารงานบางอย่างของผู้บริหารไม่สนับสนุนให้นักเรียนรับผิดชอบตนเอง เช่น การติดตามผลการเรียน

15. ให้ความสำคัญหรือเน้นค่านิยมบางประการ เช่น ค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย และด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อ เสนอแนะ

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อ เสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบข้อ เสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากผู้บริหาร จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ตามความสำคัญของข้อ เสนอแนะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ผู้บริหารควรสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์และนักเรียน สร้างความคุ้นเคยและให้ความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นและข้อ เสนอแนะ
2. ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียน และการกระทำโดยสม่ำเสมอ เป็นผู้นำที่ดีและชักชวนผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
3. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
4. สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่มีความตั้งใจจริงในการอบรมปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียน เช่น คำชม รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านการเงินและสิ่งของ

5. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติงานการปลูกฝังค่านิยมไว้อย่างชัดเจน และวางแผนปฏิบัติงานในโรงเรียนให้สอดคล้องกับการดำเนินการปลูกฝัง รวมทั้งกำหนดให้ค่านิยมพื้นฐาน เป็นนโยบายหลักของโรงเรียน

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมในวันหยุดและวันสำคัญอย่างสม่ำเสมอ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ

7. มีโลกทรรศน์ที่กว้าง ยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่นและยอมรับข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงตัวเอง

8. จัดอบรม สัมมนาให้ความรู้กับครูอาจารย์ โดยเชิญวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายรายละเอียดและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม

9. พยายามสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่เป็นการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานตามที่ครูเสนอ และจัดให้มีการปฏิบัติตามโครงการนั้น ๆ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ควรชี้แจงให้ทราบในที่ประชุม

10. หาวิธีการปลูกฝังที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเลื่อมใส รวมทั้งเผยแพร่ค่านิยมให้กว้างขวาง เช่น เขียนคำขวัญเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานติดตามจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

11. ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่เด็ดขาด อาจยึดหยุ่นบ้างในบางกรณี

12. มีมาตรการเด็ดขาดกับนักเรียน กระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ

โดยให้ติดตามการแก้ผลการสอบของตนเอง

13. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่ค่านิยมพื้นฐานทุกด้านเท่ากัน

ข. ปัญหาที่มาจากครู

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากครู จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 68.94 ตามความสำคัญของปัญหาเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการสอน เนื่องจากเวลาในการสอนมีน้อยและเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มีมาก ซึ่งครูเกรงว่าจะสอนไม่ครบหลักสูตร

2. ครูไม่สามารถปฏิบัติตนตามที่สอนหรืออบรมนักเรียนได้
ในบางครั้งหรือบางกรณี เช่น การประหยัดและออม บางครั้งต้องใช้จ่ายเงินมากเพื่อการเข้า
สังคม

3. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูครูบางคนถือว่าไม่ใช่
ฐานะของตนจึงไม่สนใจที่จะปลูกฝังและตัวเองก็ไม่ได้ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ทำให้นักเรียนไม่
ได้เห็นตัวอย่างที่ดีอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจะได้รับการปลูกฝังจากครูบางคนเท่านั้น

4. โอกาสที่จะอบรมนักเรียนมีน้อย เพราะไม่ค่อยมีเวลา
เนื่องจากมีชั่วโมงสอนมากหรือทำงานหลายหน้าที่ ครูบางคนมีชั่วโมงสอนน้อยหรือไม่ใช่ครูที่
ปรึกษา ทำให้ไม่ค่อยมีโอกาสพบและอบรมนักเรียน

5. เนื้อหาบางวิชาที่ครูสอนไม่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังค่านิยม
พื้นฐาน

6. ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน โดยเฉพาะ
ความรู้ด้านคุณธรรมของศาสนา

7. เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ครูมีภาระมาก
ต้องหารายได้เพิ่ม การคมนาคมไม่สะดวก จึงไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือแนะแนวทางต่าง ๆ
แก่นักเรียน

8. รู้สึกท้อแท้ เพราะผลที่ได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ เกี่ยวเชิญ
แล้วนักเรียนไม่ปฏิบัติตาม และเกิดความเบื่อหน่าย เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการ
อนุมัติโครงการ การช่วยเหลือด้านการเงินและอุปกรณ์ รวมทั้งขาดกำลังใจเพราะอิทธิพลจาก
สภาพแวดล้อม

9. ไม่สามารถประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยมของนักเรียนได้
อย่างทั่วถึง เพราะนักเรียนมีจำนวนมาก ประกอบกับไม่สามารถติดตามพฤติกรรมของนักเรียนได้
ตลอดเวลา

10. ครูขาดหลักการและวิธีสอนที่ถูกต้อง ขาดเทคนิคที่จะทำให้ดู
เป็นเรื่องง่ายและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย เพราะครูมักพูดแต่หลักการและทฤษฎี ซึ่ง
นักเรียนไม่เห็นตัวอย่าง และการปลูกฝังของครูมักจะสอดแทรกไปกับบทเรียนโดยการพูดหรือ
บรรยายเท่านั้น

11. ครูบางคนมีลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝัง เช่น ใจร้อน เจ็บระเบียบเกินไป ดึงกฎตายตัว ดังนั้นจึงสนใจที่จะอบรมสั่งสอนเฉพาะนักเรียนที่มีความประพฤติดีบางคนเท่านั้น ทำให้ละเลยไม่สนใจนักเรียนที่เกเร

12. ครูบางคนไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

13. ไม่สามารถหาวิธีประเมินผลการปฏิบัติตัวของนักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังได้

14. ทำตามหน้าที่ไม่มีจุดมุ่งหมายของตัวเองและไม่เห็นความสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากครูจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ครูทุกคนควรตระหนักอยู่เสมอว่าเป็นหน้าที่ของคนที่จะต้องปลูกฝังและเสริมสร้าง สละเวลา เพื่ออบรมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด คำนึงพื้นฐานให้นักเรียน ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจรักและศรัทธา

2. ครูทุกคนให้ความร่วมมือโดยพยายามสอดแทรกการปลูกฝัง คำนึงพื้นฐานในบทเรียนที่สอนทุกครั้ง

3. ครูต้องประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน พยายามปรับปรุงแก้ไขความประพฤติที่ไม่ดีบางอย่างของตนเอง เช่น ประพฤติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาและพยายามปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีค่านิยมพื้นฐาน

4. ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู เพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของค่านิยมพื้นฐาน มีแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน โดยที่ผู้บริหารคอยกระตุ้นเตือนและติดตามผลการปฏิบัติตนของครู

5. ลดชั่วโมงสอนของครูต่อสัปดาห์ลง

6. ให้ความสนใจนักเรียน โดยพยายามทำความเข้าใจและศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน พยายามปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน

7. ครูต้องสละเวลาเพื่อร่วมกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐานร่วมกับเพื่อนครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

8. ผู้บริหารคัดเลือกและยกย่องครูที่มีความประพฤติกว้างไกลกับค่านิยมพื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี
9. ครูที่แจ้งให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลหรือความจำเป็นบางประการที่ครูไม่สามารถปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานได้
10. ควรมีการปรับปรุงเงินเดือนของครูให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อให้ครูมีเวลาใกล้ชิดนักเรียน สามารถอบรมและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาได้
11. วางแนวปฏิบัติเพื่อกระตุ้นและเร้าใจให้นักเรียนต้องการปฏิบัติตาม ซึ่งครูต้องคอยดูแลให้นักเรียนได้รู้จักคิด และให้กำลังใจเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

ค. ปัญหาที่มาจากนักเรียน

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบปัญหาที่มาจากนักเรียน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 79.55 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ทั้งในด้านฐานะ การอบรมเลี้ยงดู สภาพครอบครัว ทำให้นักเรียนมีทัศนคติการยอมรับค่านิยมที่แตกต่างกัน
2. นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของค่านิยมพื้นฐาน จึงไม่สนใจหรือเชื่อฟังคำสอนของครู และไม่สนใจที่จะปฏิบัติตาม
3. นักเรียนส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่ยากจน บิคามารคาหย่าร้าง ขาดความอบอุ่น ขาดคนอบรมดูแลหรือเอาใจใส่ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
4. นักเรียนมีลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ไม่ดีบางอย่าง เช่น ขี้เกียจ ขาดความกระตือรือร้น ขาดระเบียบวินัย ชอบทำลาย ขาดความรับผิดชอบ สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน หรือได้รับการอบรมดูแลเป็นอย่างดีมากเกินไป จนเกิดเป็นความเคยชิน
5. วัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงของวัยรุ่น นิสัยสิ่งของแปลกใหม่ตามสมัยนิยม ชอบความเป็นอิสระ ทำอะไรตามใจชอบ และชอบทำคามอย่างเพื่อนรุ่นเดียวกัน

6. นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายเมื่อครูพูดถึงค่านิยม เพราะครูขาดเทคนิคที่จะทำให้น่าสนใจและเข้าใจง่าย นักเรียนมักคิดว่า เป็นเรื่องที่ตนรู้อยู่แล้วและเรียนมาตั้งแต่ชั้นประถม

7. นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่อาจยึดมั่นในค่านิยมได้ และไม่ได้รับการปลูกฝังอย่างสม่ำเสมอจากที่บ้านและทางโรงเรียน

8. นักเรียนขาดความพร้อมในการเรียน เช่น อุปกรณ์การเรียน

9. มุ่งความรู้ทางวิชาการจึงไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน และขาดความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนในค่านิยมพื้นฐาน มีความรู้แบบท่องจำ

10. รู้สึกอายเมื่อทำความดีหรือประพฤติดนุกต้อง

11. ไม่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต เรียนเพียงเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ จึงทำให้ขาดความกระตือรือร้นหรือขวนขวายในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาจากนักเรียน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 37.88 ตามความสำคัญของข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ครูต้องชี้แจงให้นักเรียน เห็นคุณค่าประโยชน์ของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม ให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งและเข้าใจจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติ

2. การปลูกฝังควรเริ่มตั้งแต่เล็ก ๆ เพื่อให้เกิดความเคยชินจนคิดเป็นนิสัย โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัวเป็นแห่งแรก

3. ผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือและประสานกัน ในการอบรมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

4. ผู้บริหารและครูชี้นโยบายให้คุุณโทษ โดยให้รางวัลยกย่องชมเชย มอบในประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่ประพฤติดี และตัดสินลงโทษอย่างเด็ดขาดกับนักเรียนที่ประพฤติคนไม่ถูกต้อง เพื่อให้ทราบจำไม่กล้ากระทำอีกและชี้ให้เห็นว่าการกระทำผิด เป็นสิ่งน่าอาย

5. บิดามารดาหรือผู้ปกครอง อบรมชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง และปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน เพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุตรหลานของตน
  6. ครูควรใกล้ชิดนักเรียน ให้ความรัก ความอบอุ่น และความ เป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ พยายามศึกษาและเข้าใจพัฒนาการของเด็ก
  7. จัดอบรมบรรยาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจอย่าง ถูกต้องในค่านิยมพื้นฐาน
  8. โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นัก เรียนที่มีความประพฤติ ดี ตั้งใจเรียนแต่ขาดทุนทรัพย์
  9. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานรวมทั้ง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
  10. ครูควรให้ความสนใจ นักเรียนที่มีปัญหาและที่เป็นปัญหาแก่ โรงเรียน โดยพยายามสังเกตพฤติกรรม และปรึกษาผู้ปกครองเพื่อหาทางแก้ไข
  11. จัดให้มีระบบที่ปกครองน้อง โดยให้นักเรียนรุ่นพี่ดูแลรับผิดชอบ ความประพฤติของรุ่นน้อง สามารถลงโทษรุ่นน้องได้โดยยึดมติของกลุ่ม เป็น เกณฑ์
  12. โรงเรียนจัดบอร์ดหรือยกตัวอย่างนักเรียนที่ประพฤติ ดีในแต่ละรุ่น และทำอย่างต่อเนืองทุกปี
- ง. ปัญหาอื่น ๆ

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ ตอบปัญหาที่มาจากปัญหาอื่น ๆ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 32.58 ตามความสำคัญของปัญหา เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่อำนวยในการส่งเสริมการ ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน เนื่องจากสิ่งที่ปรากฏในสังคมไม่สอดคล้องกับคำสอนและการปลูกฝัง ของครู เช่น ความห่มเฟื้อย การเอาเปรียบในสังคม มีแหล่งอบายมุขมากมาย
2. ผู้บริหารระดับสูงและผู้ใหญ่ในประเทศไม่ได้ปฏิบัติตน เป็น แบบอย่างที่ดี
3. สภาพโดยทั่วไปของสังคมไทยที่ประชาชนนิยมวัตถุมากกว่า พัฒนาด้านจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการรับวัฒนธรรมตะวันตก

4. สื่อมวลชนบางครั้งเสนอ สิ่งที่เป็นการส่งเสริมค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การโฆษณา สินค้าที่มีของแถม

5. โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เนื่องจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมดูแล หรือใกล้ชิดกัน นักเรียน หรือไม่สนใจที่จะปลูกฝัง ทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังหรือการชี้แนะที่ไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งบางครั้งไม่สะดวกเวลาพบครู เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน

6. สภาพของโรงเรียนคับแคบ มีเนื้อที่จำกัด จำนวนห้องเรียนมีไม่พอ จึงต้องใช้ระบบเดินเรียน ทำให้เสียเวลาในการเข้าชั้นเรียนและการฝึกระเบียบวินัยไม่ได้ผลเท่าที่ควร

7. ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน

8. ขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

9. รัฐบาลพรรคการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้มุ่งพัฒนาค่านิยมอย่างจริงจัง เช่น ไม่ควบคุมแหล่งการมั่วให้รัดกุม และลงโทษอย่างจริงจังกับวัยรุ่นที่เข้าไปมั่วสุ่ม

10. สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยหรือส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ไม่ส่งเสริมให้คนทำความดี ขณะเดียวกันกลับทำให้คนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัว

11. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ยังไม่เป็นที่ยอมรับและรับรู้ของประชาชนทั่วประเทศ เป็นเพียงนโยบายของคนกลุ่มน้อยเท่านั้น ถ้อยคำที่ใช้ยาวเกินไป จำยาก

12. การจัดสรรทรัพยากรโรงเรียนมุ่งการค้ามากกว่าส่งเสริมการประหยัด ซึ่งขัดกับค่านิยมพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

จากจำนวนครูที่ตอบปัญหาและข้อเสนอแนะทั้งหมด 132 คน มีผู้ตอบข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่มาจากปัญหาอื่น ๆ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 26.52 ความสำคัญของข้อเสนอแนะเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้

1. ผู้ใหญ่และผู้บริหารของประเทศควรปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือและประสานงานกันในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง หาโอกาสพบ เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน นอกจากนี้บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องสละ เวลาอบรมดูแลให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน
3. ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในการส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน โดยสอดแทรกบทความหรือข้อคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมค่านิยม และหลีกเลี่ยงการเสนอข่าว การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน
4. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำภาพยนตร์ สไลด์ที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแจกตามโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างของการปฏิบัติจริง
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์และชี้แนะถึงข้อดีและประโยชน์ของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอย่างกว้างขวาง รวมทั้งชี้แนะให้หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์
6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคู่มือครู แสดงวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาและปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานพร้อมสื่อการสอน รวมทั้งมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ
7. กรมวิชาการควรลดเนื้อหาในหลักสูตรของแต่ละวิชาลง เพื่อให้ครูมีเวลาอบรมปลูกฝังนักเรียนมากขึ้น และควรสอนแทรกค่านิยมไว้ในวิชาต่าง ๆ บ้าง
8. กรมสามัญศึกษา ควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานไว้ชัดเจน และมีการติดตามหลักการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและดำเนินการเป็นระยะ ๆ
9. รัฐบาลควรกำหนดคณาจารย์ที่สิ้น ชัดเจน เพื่อให้จำง่ายและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้โดยทั่วกัน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนยึดถือเป็นอุดมคติประจำใจ
10. โรงเรียนกำหนดนโยบายการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานอย่างเด่นชัด เพื่อให้ครูได้รับทราบและนำไปปฏิบัติ
11. ควรใช้หลักสูตรเก่า ที่วัดผลการศึกษาแบบได้ตก กำหนดคะแนนไว้แน่นอน ไม่ปล่อยให้นักเรียนเรียนหรือซ่อมได้บ่อยครั้งในวิชาเดียว

12. กลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันจัดทำรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปลูกฝังค่านิยมในทุกรายวิชา
13. รัฐบาลใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน เช่น ควบคุมการดำเนินงานของสถาน เจริญรมย์
14. โรงเรียนจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับครูอย่างพอเพียง เช่น สไลด์ รูปภาพ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และวิธีดำเนินการบางประการ เสนอไว้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 5 คน เกี่ยวกับบทบาทของครูในโรงเรียน ในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังยากมาก
2. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังไม่ยาก
3. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังได้ผลมาก
4. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังได้ผลน้อย

1. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังยากมาก มีจำนวน 4 ด้าน ผู้บริหารจำนวน 2 คน มีความคิดเห็นว่าเป็นค่านิยมที่ครูปลูกฝังยากมาก มีจำนวน 3 ด้าน และ 4 ด้าน ตามลำดับ ผู้บริหารอีก 3 คน มีความคิดเห็นว่าเป็นค่านิยมที่ครูปลูกฝังยากมากคนละ 1 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

จำนวน 1 คน

1.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 1 คน

1.3 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน

1.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 1 คน

1.5 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ
ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม
ของศาสนา จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการส่งเสริมการ
ปลูกฝัง ดังนี้

1.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ปลูกฝังยากมาก เพราะ

1.1.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในวัยเด็ก ชอบทำตามอย่างเพื่อน และขาด
ความยั้งคิด

1.1.2 พื้นฐานครอบครัวและภูมิหลังของนักเรียนที่ไม่ได้รับการปลูกฝังหรือขาดความเอาใจใส่
จากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ พยายามส่งเสริมและสนับสนุน
การปลูกฝังค่านิยมด้านนี้ทุกวิถีทาง เช่น จัดห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้า อนุญาตให้พานักเรียน
ไปทัศนศึกษา และเข้าชมสถานที่ทำงานอาชีพต่าง ๆ เชิญวิทยากรและรุ่นพี่ที่จบการศึกษามาแนะแนว

1.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลูกฝังยากมาก เพราะ

1.2.1 สังคมภายนอกโรงเรียนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี นักเรียนเกิดการลั้งเลและไม่แน่ใจที่
จะปฏิบัติตามคำสอนของครู ครูและโรงเรียนสอนอย่างหนึ่ง แต่สังคมภายนอกเป็นอีกอย่างหนึ่ง

1.2.2 บิดามารดาไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เห็นความสำคัญหรือสนใจที่จะส่งเสริมนักเรียน
ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ถูกต้อง นักเรียนไม่ได้รับการอบรมดูแลจากที่บ้าน มีปัญหาในครอบครัว
เช่น บิดามารดาแยกกัน นักเรียนต้องช่วยบิดามารดาทำงาน

1.2.3 สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย เช่น สถานที่คับแคบการเดินทางเข้าออก
ไม่สะดวก

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ

1.2.1 มีครูเวรตรวจการแต่งกายของนักเรียนทุกวันทั้ง เข้าและ เย็น ทุกสุดสัปดาห์จะมีการ
ประชุมอบรมนักเรียน ชี้แจงการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน

1.2.2 ให้ครูที่ปรึกษามีส่วนในการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่กรมสามัญศึกษาเสนอหรือแจ้งมา รวมทั้งเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

1.2.3 จัดประกวดความสะอาดของห้องเรียนทุกสัปดาห์ ให้นักเรียนเป็นกรรมการร่วมพร้อมมอบโล่สำหรับห้องเรียนที่สะอาดมากที่สุดตลอดปี

1.3 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปฏิเสธยากมาก เพราะ

1.3.1 บิคา มารดาหรือผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพไม่มีเวลาอบรมดูแลหรือสั่งสอน

1.3.2 มีสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา เช่น สถานเริงรมย์และสิ่งบันเทิงต่าง ๆ

1.3.3 คุณธรรมของศาสนามีลักษณะ เป็นนามธรรม

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ

1.3.1 จัดให้นักเรียนสวดมนต์เช้าทุกวัน และมีการสวดมนต์ประจำสัปดาห์

1.3.2 โรงเรียนนิมนต์พระที่มีความสามารถทางการเทศน์มาเทศน์ให้นักเรียนฟัง ทวาดวิชา สังคมศึกษานิมนต์พระมาเทศน์สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง

1.3.3 จัดห้องจริยธรรมสำหรับนักเรียนนั่งปฏิบัติธรรม

1.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปฏิเสธยากมาก เพราะ

1.4.1 ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมการปลูกฝัง เช่น ไม่ยอมให้ลูกของตนทำอะไรเลย เมื่ออยู่ที่บ้าน

1.4.2 การโฆษณาของสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อนักเรียนมากกว่าการอบรมสั่งสอนของครู นักเรียนอาจยังเด็กเกินไป รวมทั้งเป็นธรรมชาติและลักษณะทั่วไปของเด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น

1.4.3 เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละคน อาจไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา ประกอบกับบิดามารดาไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นักเรียนมักจะคำนึงถึงความสะดวกสบาย ส่วนตนมากกว่ายึดระเบียบข้อบังคับ

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ

1.4.1 ทำตารางการอบรมให้ครู โดยกำหนดเป็นหัวข้อสำหรับ ใช้อบรมนักเรียนในช่วง
โฮมรูมตอนเช้าและเย็น

1.4.2 ให้พยายามสอดแทรกในบทเรียนเมื่อมีโอกาส

1.4.3 จัดห้องจริยธรรมสำหรับนักเรียนฝึกการทำสมาธิ

1.5 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้าน
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลูกฝังยากมาก
เพราะ

1.5.1 บิดามารดาไม่ช่วยอบรมสั่งสอนหรือเอาใจใส่ดูแล ประกอบกับสังคมภายนอกโรงเรียน
ขาดความรับผิดชอบที่จะปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้

1.5.2 คุณธรรมของศาสนาเป็นเรื่องนามธรรม และมีขอบเขตกว้างมาก

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ

1.5.1 ให้ครูอบรมนักเรียนในช่วงโฮมรูม จัดครูที่ปรึกษา 2 คน คอ์ห้อง ส่วนใหญ่ให้
เป็นครูที่ปรึกษาต่อเนื่องถึง ม.3 ทำให้มีโอกาสศึกษาและรู้จักนักเรียนดีขึ้น เพื่อหาทางช่วยเหลือ
และแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1.5.2 ให้ครูศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วแบ่งนักเรียนเป็นประเภท โดยดูจากพื้นฐาน
ครอบครัว ลักษณะนิสัย ครูต้องเสียสละเวลาและพยายามหาวิธีการปลูกฝังและทำอย่างสม่ำเสมอ
โดยครูทุกคนต้องให้ความร่วมมือและทำเป็นขบวนการ ครูต้องให้ความสนใจและเป็นตัวอย่างที่ดี
แก่นักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประหยัด การแต่งกายฯ เพราะครูจะเป็นตัวอย่างหรือ
แม่แบบที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน

2. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังไม่ยาก มีจำนวน

4 ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหารดังนี้

2.1 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 2 คน

2.2 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

จำนวน 1 คน

2.3 ด้านการประหยัดและออม จำนวน 1 คน

2.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการส่งเสริมการปลูกฝัง ดังนี้

2.1 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปลูกฝังไม่ยาก เพราะ

2.1.1 สถาบันกษัตริย์เป็นสถาบันสำคัญที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ๆ ความจงรักภักดีในสถาบันนี้มีมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ และถูกกำหนดอยู่ในหลักสูตรการศึกษา สังคมภายนอกและในโรงเรียนมีการปลูกฝังที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กิจกรรมที่แสดงออกถึงสถาบันนี้มีให้นักเรียนเห็นอยู่ทุกวัน ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเกิดความซาบซึ้ง เช่น พระราชกรณียกิจต่าง ๆ

2.1.2 พิธีต่าง ๆ เป็นประเพณีของชาวพุทธที่ต้องทำและโรงเรียนทำตามนโยบายของรัฐ

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทั้ง 3

2.2 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ปลูกฝังไม่ยาก เพราะเป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเรียน

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ

2.2.1 ผู้บริหารขอความร่วมมือจากครูภาคชั้นและเข้มาวคนักเรียน โดยมีการอบรมในชั่วโมงประชุม ตอนเช้าหน้าเสาธง ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

2.2.2 ฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบโดยจัดเป็นคณะสีและแบ่งพื้นที่ของโรงเรียนเป็นส่วน ๆ ให้นักเรียนรับผิดชอบดูแลรักษาต้นไม้ที่อยู่ในพื้นที่ตามคณะสีของตน เป็นการแบ่งความรับผิดชอบเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน

2.3 ด้านการประหยัดและออม ปลูกฝังไม่ยาก เพราะโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝัง มีครูเวรคุมและดูแลนักเรียนตลอดเวลา จัดให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารตามห้อง

มีอุปกรณ์ซ่อมเสื้อผ้าให้บริการแก่นักเรียน เขียนโคลงกลอนในห้องเรียนและตามสถานที่ต่าง ๆ
เชิญชวนให้ช่วยกันประหยัด

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ สนับสนุน แนะนำ และ
เชิญชวนให้นักเรียนช่วยกันประหยัดด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการฝากออมสิน โดยมี
เจ้าหน้าที่ของธนาคารมารับฝากที่โรงเรียน ให้นักเรียนใช้สมุดเรียนที่เหลือในปีก่อนเพื่อใช้
ในปีต่อไปได้ เชิญชวนนักเรียนที่จบแล้วนำเพื่อนักเรียนมาให้กับโรงเรียน เพื่อมอบให้กับนักเรียน
ที่ขาดแคลนต่อไป

2.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลูกฝังไม่ยาก เพราะ โรงเรียนอยู่ใกล้วัด
มีการนิมนต์พระมาเทศน์ บางครั้งใช้สถานที่ของวัด เช่น ศาลาการเปรียญเป็นที่ประชุมอบรม
นักเรียนในวันสุดสัปดาห์ นิมนต์พระมาสอนในช่วงโมงพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ จัดประกวดมารยาท มี
การมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่ทำความดีในด้านต่าง ๆ เช่น มีความประพฤติดี มารยาทดี
ไม่ขาดเรียน ช่วยเหลือโรงเรียนโดยจะแจกเมื่อสิ้นภาคเรียน

3. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังได้ผลมาก

มีจำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหารดังนี้

3.1 ด้านการมีความรัก เฉพาะสถาบันศาสนาและสถาบัน

กษัตริย์ จำนวน 2 คน

3.2 ด้านการประหยัดและออม จำนวน 1 คน

3.3 ด้านการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย จำนวน

1 คน

3.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการส่งเสริมการ
ปลูกฝัง ดังนี้

3.1 ด้านการมีความรักศาสนา กษัตริย์ ปลุกฝังได้ผลมาก เพราะ

3.1.1 นักเรียนได้รับการปลุกฝังให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ มาตั้งแต่เด็ก ๆ และมีกำหนดอยู่ในหลักสูตร ตลอดจนมีกิจกรรมที่แสดงถึงสถาบันนี้ทุกวัน เช่น พระราชกรณียกิจ ต่อประชาชน นักเรียนเห็นความสำคัญและมีความเลื่อมใสศรัทธา

3.1.2 ถือเป็นประเพณีของชาวพุทธที่ต้องปฏิบัติศาสนพิธี

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลุกฝัง คือ โรงเรียนมีโครงการ ส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบัน เหล่านี้อยู่แล้ว

3.2 ด้านการประหยัดและออม ปลุกฝังได้ผลมาก เพราะ เป็นนโยบายของผู้บริหารซึ่งได้วางหลักปฏิบัติไว้ และครูทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการควบคุม ดูแลกวาดขัน นักเรียน ส่วนมากเห็นด้วยและปฏิบัติตาม ประกอบกับฐานะครอบครัวของนักเรียน เดือดร้อนต่อการ ปฏิบัติตาม เพราะนักเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริม การปลุกฝัง คือ

3.2.1 โรงเรียนพยายามจัดหาและควบคุมดูแล เรื่องอาหารและของใช้ภายในโรงเรียน ให้อยู่ในแนวทางที่ประหยัด แต่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด

3.2.2 จัดสวัสดิการให้แก่ครูโดยถือเป็นนโยบายสำคัญ เพราะจะทำให้ครูมีความพร้อม ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลต่อนักเรียน

3.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลุกฝังได้ผลมาก เพราะ เป็นนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ครูอาจารย์มีความตั้งใจจริงในการอบรมสั่งสอน ดูแลกวาดขัน รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากนักเรียน

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลุกฝัง คือ ขอความร่วมมือจากครู อาจารย์ทุกคนสอดส่องดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย

3.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลุกฝังได้ผลมาก เพราะ ครูให้ความร่วมมือทำตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนดไว้ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน และนักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ ให้การอบรมนักเรียนในตอนเช้าทุกวัน ทำให้ผู้ปกครองรับรู้การอบรมของโรงเรียน เพราะบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน บางครั้งผู้บริหารให้ครูไปพบที่บ้านหรือเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียน และขอความร่วมมือช่วยดูแลนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในช่วงปิดเทอม

4. ค่านิยมที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าครูปลูกฝังได้ผลน้อย มีจำนวน 4 ด้าน ผู้บริหารจำนวน 2 คน มีความคิดเห็นว่าคุณค่าที่ครูปลูกฝังได้ผลน้อย มีจำนวน 3 ด้าน อีก 3 คน มีความคิดเห็นว่าคุณค่าที่ครูปลูกฝังได้ผลน้อย คนละ 1 ด้าน

4.1 ด้านการประหยัดและออม จำนวน 1 คน

4.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 1 คน

4.3 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน

4.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 1 คน

4.5 ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัย

และเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการส่งเสริมการ

ปลูกฝัง ดังนี้

4.1 ด้านการประหยัดและออม ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในวัยเด็ก ชอบของแปลกใหม่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รวมทั้งมีสิ่งยั่วยุที่ดึงดูดความสนใจมากขึ้น เช่น สถานเริงรมย์ ลานสเก็ต

วิธีดำเนินการผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง

4.1.1 จัดระบบสหกรณ์จำหน่ายของในราคาถูก เช่น เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนหนังสือ เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจถนนสหกรณ์ที่เน้นความร่วมมือและการบริหารงานในหมู่คณะ

4.1.2 ควบคุมการขายอาหารที่สะอาด มีคุณภาพ ถูกหลักอนามัยและราคาถูก งดจำหน่ายของขบเคี้ยว และไม่เป็นที่ประโชยชน์ เช่น ลูกกวาด น้ำอัดลม

4.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลุกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.2.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังเด็กเกินไป ไม่รู้ว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไร

4.2.2 นักเรียนมาจากพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน การปฏิบัติของบิดามารดาและสิ่งแวดล้อมภายนอกไม่สอดคล้องกับคำสอนของครู บิดามารดาไม่อบรมสั่งสอน หรือชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนเกิดการลั้ง เลในการปฏิบัติตน

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ มอบฝ่ายแนะแนวจัดกลุ่มตัวอย่างที่ประพฤติกติ เช่น กลุ่มอาสาพัฒนา ที่อาสาสมัครรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน เก็บเศษกระดาษทุกเที่ยงวัน มีครูควบคุมดูแล ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กบางคนเมื่อให้โอกาสเขาทำดี เขาก็สามารถทำได้

4.3 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลุกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.3.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในวัย เด็ก ยังไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษหรือเข้าใจความหมายคุณธรรมของศาสนาดีพอ นักเรียนในวัยนี้จะนึกถึงแต่ความสนุกสนานและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่า ประกอบกับบิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาอบรมดูแล เพราะต้องประกอบอาชีพ

4.3.2 คุณธรรมของศาสนาเป็นเรื่องของนามธรรม

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง

4.3.1 โรงเรียนนิมนต์พระมาอบรมสั่งสอนหรือหาไปวัด เพื่อฟังเทศน์และประกอบพิธีทางศาสนา เชิญชวนนักเรียนบริจาคเงินช่วยเหลือคนพิการและเด็กกำพร้า ส่งนักเรียนเป็นหมู่คณะไปเยี่ยมเยียนบุคคลต่าง ๆ เช่น ทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการสู้รบในบางโอกาส

4.3.2 ชมเชยและยกย่องนักเรียนที่ทำความดี ในกรณีต่าง ๆ เช่น เก็บกระเป๋าสตางค์เงินได้ในบริเวณโรงเรียน และมอบให้กับครู

4.3.3 แต่งตั้งสารวัตรนักเรียนประจำห้อง

4.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ การประหยัดและออม การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลุกฝังได้ผลน้อย เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในวัย เด็ก ชอบเลียนแบบคนอื่นและคำนึงถึงความต้องการของตนเอง เป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ โรงเรียนกำหนดโครงการรณรงค์เพื่อให้นักเรียนมีวินัยและเคารพกฎหมาย

4.5 ด้านการประหยัคและออม การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ พื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา บางครั้งบิดามารดาให้การสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือในทางที่ผิด ขณะเดียวกันสังคมไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีดำเนินการของผู้บริหารในการส่งเสริมการปลูกฝัง คือ ขอความร่วมมือจากครูให้ช่วยเสียสละเวลาพบนักเรียน เพื่อซักถามพูดคุย และพยายามคิดหาวิธีการปลูกฝังที่เหมาะสม

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู จำนวน 15 คน เกี่ยวกับบทบาทของคนในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังยากมาก
2. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังไม่ยาก
3. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังได้ผลมาก
4. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังได้ผลน้อย

1. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังยากมาก มีจำนวน

5 ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ความคิดเห็นของครูดังนี้

- 1.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 คน
- 1.2 ด้านการประหยัคและออม จำนวน 4 คน
- 1.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 3 คน
- 1.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 1 คน
- 1.5 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ ราชันย์ จำนวน 1 คน
- 1.6 ไม่มีด้านใดที่ปลูกฝังยากมาก จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการของครู ดังนี้

1.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ปกป้องยากมาก เพราะ

1.1.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยรุ่น สนใจแต่สิ่งบันเทิง และยังเด็กเกินไปที่จะรู้จักรับผิดชอบ

1.1.2 หลักสูตรการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน ไม่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน และทำให้ครูมีภาระมากขึ้นเพราะต้องขอมนักเรียนที่ตกให้ผ่านทุกคน ถ้าขอมแล้วนักเรียนไม่ผ่านถือเป็นความผิดของครู ครูจะต้องตามนักเรียนมาขอมจนผ่าน ทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ และขาดความกระตือรือร้น

1.1.3 พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนแตกต่างกัน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนขาดแคลนเงินที่จะใช้ในการศึกษา บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพไม่ค่อยมีเวลาอบรมดูแลหรือเอาใจใส่เท่าที่ควร บิดามารดาของนักเรียนส่วนหนึ่งมีการศึกษาดำ จึงไม่เห็นความสำคัญค่านิยมค่านี บางครอบครัวมีการหย่าร้าง ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่นในครอบครัว

วิธีดำเนินการของครู คือ

1.1.1 อบรมสั่งสอนตักเตือนอยู่เสมอ บางครั้งใช้วิธีลงโทษโดยหักคะแนนหรือปรับ เมื่อนักเรียนไม่ส่งงาน หรือทำงานไม่เรียบร้อย

1.1.2 แทรกในบทเรียน ยกตัวอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษา และการทำงาน

1.1.3 ติดต่อกับผู้ปกครอง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน

1.2 ด้านการประหยัดและออม ปกป้องยากมาก เพราะ

1.2.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยรุ่น ชอบเลียนแบบผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน และอยากมีของเหมือนเพื่อนหรือคนอื่น ๆ

1.2.2 อิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เสนอภาพและการโฆษณาที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมทั้งการโฆษณาที่ส่งเสริมความฟุ่มเฟือย เช่น โฆษณายาเดินค้ำที่มีของแถม ซึ่งนักเรียนได้รับรู้สิ่งเหล่านี้ทุกวัน

1.2.3 พื้นฐานการศึกษาของบิดามาราดำ จึงไม่เข้าใจไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญที่จะอบรมชี้แจง ทำให้นักเรียนเกิดการดั่งใจและไม่แน่ใจเพราะครูสอนในสิ่งที่ไม่ตรงกับบิดามารดาสอนหรือปฏิบัติอยู่

1.2.4 ครูบางคนไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีดำเนินการของครู คือ

- 1.2.1 ดักเตือนแนะนำทุกครั้ง เมื่อเห็นนักเรียนทำไม่ถูกต้อง บางครั้งใช้วิธีชี้ให้เห็นโทษหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนโดยยกตัวอย่างจากเพื่อนในห้องเรียน
  - 1.2.2 แทรกในบทเรียนที่มี เนื้อหาสอดคล้องหรือสอดคล้องแทรก เมื่อมี เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง เกิดขึ้น
  - 1.2.3 ชี้แนะให้นักเรียนประคองสิ่งของด้วยตนเอง โดยใช้วัสดุที่มีอยู่
- 1.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปฏิเสธยากมาก เพราะ
- 1.3.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยรุ่น ยังเด็กอยู่ จึงมีความอยากรู้อยากลอง รักสวยรักงาม และชอบเลียนแบบ
  - 1.3.2 พื้นฐานครอบครัวของนักเรียน บางคนมีฐานะยากจนต้องดิ้นรนหาเลี้ยงชีพเพื่อการอยู่รอด จึงไม่คำนึงถึงระเบียบวินัย นอกจากนี้มีลักษณะนิสัยส่วนตัวและความเคยชินในการปฏิบัติคนที่บ้านซึ่งไม่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมด้านนี้

วิธีดำเนินการของครู คือ พยายามดักเตือนอยู่เสมอ ให้ความสนใจนักเรียนที่หย่อนระเบียบวินัย ชักถามเหตุผล ให้คำแนะนำ และชี้แจงให้เข้าใจ

- 1.4 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปฏิเสธยากมาก เพราะ
- 1.4.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในวัยเด็ก ขาดการยั้งคิด ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ และไม่มีความอดทนพอ
  - 1.4.2 สภาพแวดล้อมทางบ้านที่นักเรียนเคยชิน ซึ่งไม่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมด้านนี้ ประกอบกับบิดามารดาไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดี
  - 1.4.3 คุณธรรมเป็นเรื่องของนามธรรมบางครั้งนักเรียนไม่สามารถเห็นผลได้ชัดเจน ประกอบกับพุทธศาสนาไม่บังคับการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา คนส่วนใหญ่จึงไม่ได้ปฏิบัติ ทำให้นักเรียนไม่เห็นภาพจริงจึงเกิดความรู้สึกว่าจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

วิธีดำเนินการของครู คือ ดักเตือนเป็นรายบุคคล ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียพร้อมทั้งพยายามยกตัวอย่าง เนื้อหาในบทเรียนที่สอดคล้องกับคุณธรรม

1.5 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปกป้องยากมาก เพราะ เป็นเพียงการพูดลอย ๆ
ไกลตัวนักเรียน ทำให้ลืมนำ

วิธีดำเนินการของครู คือ อธิบายให้เห็นความสำคัญ บางครั้งยกตัวอย่างจากข่าวหนังสือ
พิมพ์

1.6 ไม่มีค่านิยมด้านใดที่เห็นว่าปกป้องยากหากคิดจะทำจริง ๆ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นต้องอบรมสั่งสอน
ทันที เว้นปัญหาที่เป็นอันตรายซึ่งต้องอธิบายและชี้แจงล่วงหน้า การสอนหลังจากที่นักเรียนได้รับ
โทษหรือผลของการกระทำนั้นแล้ว จะทำให้นักเรียนจำได้ยาวนานกว่า

2. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปกป้องไม่ยาก มีจำนวน

3 ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ความคิดเห็นของครู ดังนี้

2.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

จำนวน 7 คน

2.2 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 5 คน

2.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 3 คน

โดยกล่าวถึงเหตุผลและวิธีดำเนินการของครู ดังนี้

2.1 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ปกป้องไม่ยาก เพราะเป็นเรื่อง
ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับนักเรียนด้านการเรียนโดยตรง สามารถปกป้องหรือพูดสอดแทรกในห้องเรียน
ได้ตลอดเวลา มีผลต่อนักเรียนโดยตรง และนักเรียนสามารถเห็นผลได้ชัดเจน

วิธีดำเนินการของครู คือ จะตักเตือนทันทีเมื่อมีโอกาส บางครั้งเรียกมาซักถาม และ
ตักเตือนเป็นรายบุคคล ชี้แนะกระตุ้นให้กำลังใจ ให้รางวัล ยกตัวอย่างคนที่ประสบความสำเร็จ
ซึ่งให้เห็นผลที่จะเกิดกับนักเรียนโดยตรงทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.2 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปกป้องไม่ยาก เพราะ

2.2.1 ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขมาเป็น เวลาช้านาน
นักเรียนได้รับการปกป้องให้มีความจงรักภักดีและเลื่อมใสศรัทธาต่อสถาบันทั้ง 3 มาโดยตลอด

2.2.2 สอดคล้องกับบทเรียนบางวิชา มีเนื้อหาเกี่ยวกับความจงรักภักดีใน 3 สถาบันสอดแทรก อยู่เสมอ เช่น พระราชพิธีวันฉัตรมงคลต่าง ๆ

2.2.3 โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับวัด เนื่องจากอยู่ใกล้วัดและได้รับการอุปถัมภ์จากพระสงฆ์

2.2.4 จัดสภาพภายในโรงเรียนให้เหมาะสม รวมทั้งที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการปลูกฝัง เช่น จัดกิจกรรมเทิดทูน 3 สถาบัน มีชมรมส่งเสริมสินค้าไทย โรงเรียนตั้ง อยู่ในเขตทหารนักเรียนส่วนใหญ่เป็นลูกหลานทหาร

วิธีดำเนินการของครู คือ

2.2.1 อธิบาย ชี้แนะให้เห็นความสำคัญของสถาบันทั้ง 3 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ยอมรับ เชื่อถือ และศรัทธา บางครั้งให้แสดงละครประกอบบทเรียน

2.2.2 ให้นักเรียนฝึกสมาธิ เพราะจะช่วยให้รู้จักควบคุมตน คิดและทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ ต่อคนและส่วนรวม

2.3 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลูกฝังไม่ยาก เพราะ

2.3.1 นักเรียนยอมรับและเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดและรู้ว่าการปฏิบัติ ตามจะเป็นผลดีต่อตนเอง ถ้าฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงจะถูกลงโทษ

2.3.2 ครูทุกคนให้ความร่วมมือในการควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และถือ เป็นหน้าที่ของคนที่จะดักเตือนทันทีเมื่อ เห็นนักเรียนทำผิด

2.3.3 ใช้ระบบพวกห้อง นักเรียนจะทำตามอย่างกันโดยมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นตัวอย่างที่ดี

2.3.4 โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติ เช่น มีที่ทิ้งขยะจำนวนมาก ไม่ ขยายอาหารที่จะทำให้เกิดขยะ มีกรรมการนักเรียนฝ่ายต่าง ๆ ควบคุมดูแลนักเรียนในห้องเรียน และมีสิทธิ์ว่ากล่าวตักเตือนได้ มีระเบียบการเข้าห้องเรียน

วิธีดำเนินการของครู คือ

2.3.1 อบรมตักเตือนอยู่เสมอ ในกรณีที่เห็นนักเรียนทำผิดวินัยจะตักเตือนหรือลงโทษทันที

2.3.2 มอบหมายให้คณะกรรมการนักเรียนควบคุมดูแลนักเรียนอีกทีหนึ่ง

3. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังได้ผลมาก มีจำนวน

3 ด้าน มีความถี่ความคิดเห็นเท่ากันทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

จำนวน 5 คน

3.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 5 คน

3.3 ด้านการมีความรักเฉพาะสถาบันชาตรีย์ จำนวน 5 คน

โดยกล่าวถึง เหตุผลและวิธีดำเนินการของครูดังนี้

3.1 ด้านการฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ปลูกฝังได้ผลมาก เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับนักเรียนในด้านการเรียนโดยตรง มีผลต่อนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถรับรู้หรือเห็นผลที่เกิดขึ้นกับตนได้ชัดเจน

วิธีดำเนินการของครู คือ

3.1.1 อธิบาย ชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน บางครั้งใช้คะแนน เป็นเครื่องกระตุ้น ชูชู้หรือลงโทษ

3.1.2 พยายามสอดแทรกในบทเรียน

3.2 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลูกฝังได้ผลมาก เพราะ

3.2.1 มีระเบียบกำหนดไว้สอดคล้องกับการปลูกฝัง และนักเรียนสามารถเห็นผลชัดเจน

3.2.2 โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย เช่น จัดที่นั่งขยะ มีโรงอาหารที่เหมาะสมและพอกับจำนวนนักเรียน มีทางม้าลายในโรงเรียน รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติ เช่น ทางเท้า สะพานลอย สารวัตรทหาร

3.2.3 ใช้สิทธิพลกลุ่ม นักเรียนจะทำตามคนส่วนมากและเคยชินต่อการฝึกอบรมจากโรงเรียน

วิธีดำเนินการของครู คือ

3.2.1 ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน รวมทั้งกฎหมายบ้านเมือง

3.2.2 ครูทุกคนให้ความร่วมมือในการอบรม ตักเตือน และมีมาตรการลงโทษ

3.3 ด้านการมีความรักภักดี ปลูกฝังได้ผลมาก เพราะเป็นสถาบันที่มีมานาน และเด่นชัดในสังคมไทย นักเรียนได้รับรู้พระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์จากสื่อมวลชนเสมอ และได้รับรู้ถึงความสำคัญของสถาบันนี้จากครูอยู่เสมอ

4. ค่านิยมที่ครูมีความเห็นว่าตนเองปลูกฝังได้ผลน้อย มีจำนวน

5 ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ความคิดเห็นของครู ดังนี้

4.1 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา จำนวน 6 คน

4.2 ด้านการประหยัดและออม จำนวน 5 คน

4.3 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน 2 คน

4.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ

จำนวน 1 คน

4.5 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย จำนวน 1 คน

โดยกล่าวถึงเหตุผลและวิธีดำเนินการของครู ดังนี้

4.1 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.1.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในวัยเด็ก ไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา มองว่าเป็นเรื่องไกลตัวและไม่เห็นผลจริงจัง

4.1.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคมปัจจุบัน บิคาการค้าต้องประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือดูแล ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น

4.1.3 ครูไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอน เพราะเนื้อหาวิชาที่สอนมีมาก ครูบางคนไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบกับผู้ปกครองและครูไม่เข้าใจความหมายการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

4.1.4 กระทรวงศึกษาธิการละเลยที่จะ เน้นการปลูกฝังการปฏิบัติตามคุณธรรมมาเป็นเวลานาน

วิธีดำเนินการของครู คือ

4.1.1 ขอความร่วมมือจากบิคาการค้าควบคุม อบรมดูแลนักเรียนโดยประสานกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4.1.2 สอดแทรกในบทเรียน ยกตัวอย่างจากตัวครูเอง สมัยที่เป็นนักเรียนและจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้น สละเวลาอบรม ดักเตือน และชี้แจงเหตุผลแก่นักเรียนเมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

4.2 ด้านการประหยัดและออม ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.2.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยรุ่นและยังเด็ก มีความรักสวยรักงาม อยากรู้ของใหม่ทันสมัย และชอบเลียนแบบผู้อื่น ไม่ค่อยรักของของตน ต้องการเป็นหนึ่งหรือเด่นกว่าคนอื่น

4.2.2 อิทธิพลของสื่อมวลชนในการโฆษณาสินค้าแปลกใหม่ ที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน

4.2.3 สภาพครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้เป็นแบบอย่างในด้านการประหยัด บางครั้งกลับสนับสนุนการใช้ของแพง ทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินและติดเป็นนิสัย รวมทั้งได้เห็นตัวอย่างที่ไม่ดีจากครูในบางครั้ง นอกจากนี้นักเรียนบางคนยากจนจึงไม่มีเงินออม

วิธีดำเนินการของครู คือ อธิบายชี้แนะให้เข้าใจ พยายามดักเตือนอยู่เสมอและจะดักเตือนทันทีเมื่อมีโอกาส

4.3 ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.3.1 เป็นนามธรรมติดตามผลไม่ได้

4.3.2 นักเรียนเห็นว่าทั้ง 3 สถาบันมีความมั่นคงอยู่แล้ว เป็นความรู้สึกที่มีมาแต่กำเนิด และกระทำไปตามหน้าที่ จึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องแสดงความรักต่อ 3 สถาบัน

วิธีดำเนินการของครู คือ

4.3.1 พยายามแทรกในบทเรียนอยู่เสมอแม้เนื้อหาจะไม่เกี่ยวข้อง

4.3.2 เปิดเทพพระบรมราชาชาวัตในโอกาสต่าง ๆ ทำให้นักเรียนฟัง

4.4 ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะ

4.4.1 สภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันที่บิดามารดาต้องประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่และการเรียนของนักเรียน บางครอบครัวมีฐานะยากจน นักเรียนต้องทำงานหาเงินเพื่อช่วยตัวเอง

4.4.2 หลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันไม่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมด้านนี้ ปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของครูในการตามนักเรียนมาซ่อมจนผ่านในวิชาที่ตก

วิธีดำเนินการของครู คือ คอยกระตุ้น แนะนำ ดักเตือนอยู่เสมอ บางครั้งเรียกตัวมาพบเพื่อชี้แจงให้เข้าใจ

4.5 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ปลูกฝังได้ผลน้อย เพราะนักเรียนไม่ได้รับการอบรมปลูกฝังจากครอบครัวตั้งแต่เล็ก ๆ จึงขาดพื้นฐานที่ดีและทำตามอย่างสังคมภายนอก

วิธีดำเนินการของครู คือ มอบหมายงานให้นักเรียนได้มีส่วนรับผิดชอบ เช่น ดูแลรักษาต้นไม้ในโรงเรียน โดยแบ่งเป็นคณะสี ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย